

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 685

vineri 7 decembrie 1962

8 pagini 25 bani

Plenara Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură

In ziua de 30 noiembrie a.c. a avut loc Plenara Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură. Plenara a analizat activitatea desfășurată de sindicate pentru îndeplinirea Planului

de Stat pe anul 1962 și sarcinile ce le revin în lumina hotărîrilor Plenarei Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 21-23 noiembrie a.c. pentru îndeplinirea Planului de Stat pe anul 1963.

Alegerile sindicale în școli

Ca și în alți ani, și anul acesta alegerile în grupa sindicală a cadrelor didactice de la școala medie „Mihail Sadoveanu” din Iași au constituit un prilej de analiză profundă a multor sarcini ce stau în fața organizațiilor sindicale din învățămînt. Problema principală care a făcut obiectul acestui bilanț a fost, cum este și firesc, munca membrilor de sindicat pentru îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ.

Una din preocupările de seamă ale grupei sindicale a fost și sprijinirea organizării interesistențelor la ore. Ajutînd direcția școlii, sindicatul a întocmit încă de la începutul anului un grafic al acestora, a urmărit pe parcurs respectarea lui și a mobilizat cadrele didactice să discute în mod critic și autocritic, în colectiv, problemele care au fost sesizate cu ocazia interesistențelor. Membrii de sindicat au cerut ca în viitor să se acorde o atenție deosebită tinerelor cadre didactice, în sensul îndrumării lor permanente de către cadrele cu experiență ale școlii.

Darea de seamă, oglindind fidel activitatea desfășurată în decursul unui an de zile, a adus în discuția adunării aspectele cele mai importante ale acestei munci. Vorbînd despre necesitatea ridicării nivelului ideologic și profesional al membrilor de sindicat, de pildă, darea de seamă a arătat că majoritatea acestora se străduiesc să aplice, în lecțiile pe care le predau, cele studiate în cercurile de învățămînt ideologic. S-a subliniat că însușirea și aprofundarea cunoștințelor în cadrul învățămîntului ideologic au dus la ridicarea conținutului științific al lecțiilor, a ajută direct pe profesori și învățători în munca de educare comunistă a elevilor. Participanții la discuții au arătat că activul grupei sindicale nou ales va trebui să se preocupe în continuare de această problemă, îngrijindu-se de frecvența regulată a învățămîntului ideologic, de procurarea materialului bibliografic necesar etc.

Și alte aspecte ale muncii profesionale — cum ar fi sprijinirea comisiilor metodice, popularizarea experienței înaintate etc. — au constituit obiectul dezbaterilor din cadrul adunării de alegeri. Felul în care au fost discutate problemele și hotărîrea tuturor membrilor de sindicat de a-și intensifica activitatea ne îndreptățește să socotim că în acest an școlar grupa sindicală a cadrelor didactice de la Școala medie „Mihail Sadoveanu” va obține rezultate și mai frumoase în munca instructiv-educativă.

AL. I. V.

La adunarea generală pentru prezentarea dării de seamă și alegeri care a avut loc la Școala de 8 ani nr. 145 din raionul Lenin a fost reales în unanimitate același activ al grupei sindicale, deoarece, după cum a reieșit la adunare, acesta și-a îndeplinit bine sarcinile.

Participanții la discuțiile care au avut loc pe marginea dării de seamă au subliniat activitatea rodnică desfășurată de grupa sindicală în sprijinirea activităților profesionale și cultural-obișteli ale membrilor de sindicat. Ei au arătat că interesistențele, discuțiile pe teme profesionale și consfătuirile de muncă inițiate de activul grupei, în colaborare cu direcția școlii, au ajutat la valorificarea experienței pedagogice înaintate.

O parte dintre vorbitori s-au referit cu precădere la laturile culturale-educative ale activităților organizate de activul grupei

sindicale. Ei au arătat că în colectivul acestei școli s-a statornicit o atmosferă de muncă rodnică, de colaborare. Spiritul de răspundere în muncă, de respect reciproc a fost cultivat în adunările sindicale și în numeroase alte acțiuni cu caracter cultural-educativ. Grupa sindicală s-a preocupat de combaterea unor tendințe de abatere a atenției colectivului de la problemele majore ale muncii în școală. Participanții la discuții au propus activului grupei sindicale ca în afara acțiunilor culturale în care sînt antrenate cadrele didactice să inițieze și unele acțiuni menite să le reunească pe acestea împreună cu familiile lor. În acest scop s-a sugerat organizarea unor vizionări colective a spectacolelor de teatru, operă și inițierea unor seri cultural-distRACTIVE la Clubul sindicatelor din învățămînt.

GH. VOINEA

Moment muzical cu echipa de dansuri a școlii medii din comuna Pechea, regiunea Galați

Cultura și arta — pentru popor

Am frunzărit mai zilele trecute paginile unor colecții de ziare de acum treizeci de ani. N-o făcusem ce-i drept dezințesat. Voiam să-mi amintesc, poate cu ceva mai multă precizie, despre viața culturală ce se desfășura pe atunci în țara noastră. În Capitală, la cinematograful „Trianon” se juca „Kiki” cu Anny Ondra, la „Regal” — „Atlantida” cu Brigitte Helm, la „American” — „Fiul Indiei” cu Ramon Novarro. Librării și editorii făceau afaceri bune cu „Doamna Cassanova” și cu „Amanta la 1.000 de kilometri”. Pornografia era la modă. Ea ajunsese să exaspereze și pe unii observatori burghezi. Unul dintre dinșii avea să strige în deșert: „...trăim în acest hîrdău de pornografie, care e librăria modernă...” Teatrele puteau fi numărate pe degetele de la o mîină. La „Regina Maria” se juca „Toto” la „Ventura” — „Habakuk et Co.”.

CONSTANTIN PRISNEA
rezolvat de către burghezia și moșierimea romînă. De aceea, cu fariseism, reprezentanții acestora puteau vorbi despre „pocăirea în ceasul al doisprezecelea”, despre „școala muncii” și despre „o nouă educație”. În momentele de panică, conducătorii de pe atunci avuseseră abilitatea și ipocrizia să spună: „Neamul meu, nu mai plînge, înaintea ta recunoaștem că toți am greșit, de azi încolo ne gîndim cu adevărat la viitorul tău și-ți dăm ceea ce trebuia dat de mult: lumina minții care-ți va putea conduce și brațele într-o muncă spornică”.
Despre ce fel de muncă spornică putea fi vorba, cînd în 1930 existau 700.000 de familii fără-nești fără nici un petec de pămînt, iar alte 600.000 de familii n-aveau în medie decît un pogon? Cum se gîndeau guvernării de pe atunci la viitorul poporului romîn ne-au arătat-o represiunile sîngeroase împotriva clasei muncitoare, a țărănimii și intelectualetății. Lupenii și Grivița s-au întipărit pe vecie în inima clasei muncitoare, a poporului nostru.
Viața culturală era împletită cu condițiile economice ale timpurilor aceluia „fără speranță și fără bucurii”. Oamenii muncii erau striviți sub greutatea. Lefurile erau mici, și nu o dată neplătite cu lunile. Impozitele constituiau o pacoste.
Un ziarist burghez scria: „Dacă nu se încasează pînă la centimă, dacă nu se execută prin vînzare irevocabilă, cu tot, ce bruma de bulendre au mai rămas din sărăcia șomerului și a funcționarului, statul falimentar amină plățile...”
Și cum statul burghez voia cu orice preț să supraviețuiască, perceptorii „și vor pune la contribuție tot excesul de zel executînd mizeria și vînzînd-o pe nimica”.

Dar școala? Școala în ce situație se afla?
Școala, după unul din corifeii celei mai abjecte prese din acea vreme, reprezenta nici mai mult nici mai puțin decît „o amenințare de viitor”. Iată concluzia articolului: „Nimeni n-are curajul să examineze problema școlilor ce fabrică titrați fără utilizare, iar șomajul titraților sporește în fiecare an, ca într-o zi să devină puhoiul anarhiei, amenințînd ordinea de stat”.

Dar curiozitatea mă împinsese, încă cu mulți ani înainte, la cîntărea unor colecții de reviste al căror colb nu mai fusese de mulți ani scuturat. Într-un articol publicat acum patruzeci de ani (octombrie 1922) în „Convorbiri literare” și intitulat „Reforma învățămîntului primar și primar normal”, autorul spunea: „Era atunci prea multă durere, curgeau din ochii tuturor prea multe lacrimi, iar oamenii care aveau inimă și-au zis: „să ne pocăim măcar în ceasul al doisprezecelea și să dăm poporului adevărata școală, care va putea să-l lumineze mintea și să-l întărească pe calea muncii și a adevărului”. Citatul subliniat era extras dintr-un discurs al lui S. Mehedinți la Legea Efortiilor Școlare din iulie 1918.

Un deputat, care era departe de a fi comunist, luînd cuvîntul la discuția la Mesaj, spunea că „foarte multe școli primare... sînt astăzi aproape pustii”. Și pentru că lucrul acesta putea să producă oarecare neliniște, completa: „eu nu mă tem de a arunca acest cuvînt... localurile sînt o ruină... în aceste școli funcționează un corp didactic... cu salarii de mizerie, cu o situație materială din cele mai triste, cu o parte a drepturilor lor de salarii răpîte din 1927 și cu lefuri în restanță pe 5-6 luni în urmă, iar pe deasupra li se aruncă acestor oameni, atunci cînd îndrăznesc să-și ceară dreptul, acuzația de agitatori...”

Un dascăl din acea vreme, făcînd unele însemnări despre frecvența școlară, care „tinde a deveni inexistentă” scrie: „Țara este păcătoșită de politică... de ce ni se cere ca numai noi să umblăm cu vorbe de apostoli, cînd apostolii nu pot acționa cu succes în aceste timpuri de feroce demagogie?”
Deputatul care vorbise la Mesaj se întrebă: „Care sînt cauzele situației în care se găsește astăzi școala poporului? Pentru ce mai întii frecvența este slabă?” Și răspunsul pe care și-l dădea singur era tot așa de ticălos ca și parlamentul din care făcea parte. Iată-l: „Poporul nostru nu pricepe îndeajuns binefa-

(Continuare în pag. 2-9)

Ciardaș la Casa Pionierilor din Miercurea Ciuc

Cultura și arta — pentru popor

(Urmare din pag. 1)

cerile învățării... Dar o cauză principală este aceea că nu se aplică obligativitatea... O altă cauză este sărăcia populației sătești (și aici avea el dreptate).

Așadar, poporul nostru „nu pricepea” binefacerile învățării. Fără să vreau m-am întors cu gândul către milioanele de țărani care au învățat carte la bătrânețe, în zilele regimului nostru, la sutele de mii de țărani care învăț, se instruiesc — cunoscând îndeajuns roadele învățării — la cursurile agrozootehnice de masă.

Școala de astăzi se bucură de o atenție și o grijă pe care niciodată poporul nostru nu și-a putut-o închipui. În anul 1938 existau doar 770 școli de șapte ani; așa-zisele școli complementare, cu 119.110 elevi. Avem azi, în afara celor 7.783 școli de 4 ani, încă 7.189 (de aproape zece ori mai multe decât în 1932) școli de opt ani, cu 1.048.074 elevi. N-am inclus în această cifră pe cei 169.341 elevi care învățau în 1961—1962 la cursurile serale și fără frecvență. Față de cei 48.478 învățători și profesori de la școlile primare, complementare, normale și secundare din 1932, numărul învățătorilor și profesorilor din învățământul de cultură generală se ridică astăzi la cifra de 117.126.

Dar cine nu-și amintește de taxele școlare atunci când învățământul se declara „gratuit” și, în completare, „obligatoriu”, de scumpetea manualelor școlare și de câte și mai câte greutăți despre care deputatul nostru nu se arăta prea vorbăreț?

Pe acea vreme exista o Editură a Casei Școalelor. Departamentul de mine gândul de a-i micșora meritele. Nu am de gând să fac o analiză a producției ei. Cifrele mi s-au părut mai elocvente, mai semnificative. Între anii 1898 și 1939, această editură a publicat 1.372 titluri, în 7 milioane și jumătate de exemplare. Numai anul trecut Editura didactică și pedagogică a publicat 746 titluri, într-un tiraj de 22.000.000 exemplare. Numai cele 17.400.000 de exemplare care au fost distribuite gratuit elevilor din clasele I—VII în anul 1962 reprezintă mai mult decât dublul tirajului total al cărților editate de către Casa Școalelor în 41 de ani de guvernare burghezo-moșierească.

În 1938 existau în toată România veche doar 16 instituții de învățământ superior, cu 33 de facultăți în care învățau doar 26.489 studenți. Astăzi, numărul studenților din cele 165 de facultăți se ridică la cifra de 79.529 la cursurile de zi. La aceasta trebuie să adăugăm încă aproape 20.000 de studenți ce urmează cursurile serale și fără frecvență ale facultăților noastre. Numai în anul I au intrat anul acesta tot atâți studenți câți erau în toți anii și în toate instituțiile de învățământ superior din anul 1938. Și totuși, România are încă nevoie de mii și mii de intelectuali — profesori, ingineri, medici și arhitecți, agronomi și artiști, care să continue opera de construire a vișii noastre noi, socialiste.

Dar grija regimului nostru pentru școală reiese și din amploarea construcțiilor de școli și clase în anii aceștia. Numai din 1948 și până-n 1962 s-au construit peste 16.400 clase. În 1961 cons-

truțiile de clase noi au atins cifra de 3.875. Cifrele vorbesc singure și comentariul meu devine de prisos.

Am avut nu o dată prilejul să mai întâlnesc pe unii din dascălii noștri și în alte activități decât cele de la catedră. Entuziasmul și dragostea lor pentru răspîndirea culturii în masele largi ale poporului nostru este poate una din pecețile care caracterizează această parte a intelctualității noastre.

Am fost de curind într-o comună din regiunea București, la Peretu. Comună mare — peste opt mii de suflete. Erau aici înainte două mii de analfabeți. Astăzi sînt în comună trei școli: două de patru ani și una de opt. În total, 1.287 elevi. Una din școlile de patru ani și școala de opt ani sînt construite în anii aceștia. Patruzeci de cadre didactice. În construcție un cămin cultural început în iunie anul trecut și al cărui cost total se va ridica la aproape 1.100.000 lei. S-au construit și refăcut în comună peste 700 de case. Am asistat în ziua aceea de duminică la o repetiție a colectivului artistic al căminului cultural, care se pregătea pentru faza interregională a concursului bial de teatru „I. L. Caragiale”. Și laolaltă, colectivul, învățători și profesori cîntau:

„Pămînturile s-au făcut ca marea
Cînd o lovește soarele și cîntă
Pămînturile s-au făcut ca marea
Imense le adună depărtarea
Iar epoca e-n piinea lor răsfrîntă”.

La faza interregională de la Sinaia i-am întîlnit și pe cei din Peretu și pe cei din Beilic. Beilicul e undeva în sudul Dobrogei. Am stat de vorbă cu toți artiștii amatori din echipa care a adus pe scena fostului Cazinou piesa lui Mihail Davidoglu „Baba Dochia și brigadierul”. Trei învățătoare, patru colectivști și un director de cămin cultural.

Cine a învățat-o să joace teatru pe Tănase Maria, fetișoana asta frumoasă și talentată dintr-un sat de care niciodată n-ar fi aflat nimeni nimic?

Am vorbit cu Elena Bucur, cu Maria Ciurel și cu Florența Birzea, învățătoarele din echipă. Elena Bucur este și instructorul echipei. Mi-a povestit despre brigada lor artistică de agitație, despre corul lor, care numără patruzeci de persoane, despre echipa de dansuri. Și nu vorbeau mai nimic despre ele. Ci despre satul lor, despre colectivă. Iar cînd le-am rugat să-mi vorbească despre un om deosebit din comună, toate, în cor, mi-au pomenit de Voicu Tănase, președintele gospodăriei. Și nu uitau cuvintele lui cînd au plecat la concurs:

— Nu mă faceți de ris la Sinaia!

Și n-aș putea spune că ele nu s-au străduit.

La Sinaia a participat la întrecere și echipa de teatru din Godești, raionul Muscel, regiunea Argeș. Instructor al echipei este învățătorul Dumitrache Gheorghe. Din echipă fac parte și soția lui, colectivistă, și cele două fete, Zorina și Carmen, amîndouă e-leva, una de 16, cealaltă de 18 ani.

De peste 20 de ani tov. Dumitrache Gheorghe desfășoară o activitate demnă de toată lauda. Instructor de teatru și de brigadă artistică, interpret în amîndouă aceste formații, corist, conferențiar și deputat în sfatul popular comunal și — nu în cele din urmă — și bun colectivist. Cum le împacă pe toate, el știe. Și o știu și cei ce-l cunosc și-l prețuiesc.

La faza interregională a concursului care s-a desfășurat la Turda a participat și echipa colectivștilor din Gligorești-Cluj. Și dacă Mesaroș Miron, țaran colectivist, a interpretat cu multă măiestrie artistică și cu vervă

piesa „Neamurile”, iar alți douăzeci de colectivști fruntași, ca Istrate Cornelia, Luca Traian sau Mărgineanu Anton au dat viață Ralucai, lui Avram și secretarului de partid, apoi toți recunosc că meritul principal îi revine neobositului învățător Raita Liviu, instructorul echipei și interpretul autentic, natural, al președintelui gospodăriei colective Oancea din aceeași piesă a lui Teofil Bușcan.

În perioada desfășurării concursului, interpretii din acest colectiv au dat 26 spectacole în satul lor și încă în 19 localități din cuprinsul raioanelor Turda și Luduș.

Adesea m-am întrebat cînd are vreme tovarășul Liviu Raita din Gligorești — care-i cunoscut, împreună cu soția lui, Marina, pe Arieș și pe Mureș — să fie director de școală, directorul căminului cultural, conducătorul cursurilor agrozootehnice din satul lui, conferențiar, dirijor de cor, instructor de teatru și de joc și pe deasupra și primas în taraf — la viora întîia?

Secretul acesta nu-i numai al lui. El este al tuturor celor îndrăgostiți de popor, care se dăruiesc lui, care găsesc în aceasta totală satisfacție și mulțumirea sufletească, și totodată cîștigă iubirea, stima și recunoștința celor în mijlocul cărora trăiesc și muncesc.

Cine nu a auzit de prof. Dimitrie Stan, animatorul corului „Ion Vidu” din Lugoj, cor care a împlinit anul trecut 150 de ani de activitate? Pentru munca lui, pentru activitatea desfășurată în anii aceștia, Dimitrie Stan a primit — primul pe țară dintre artiștii amatori — titlul de artist emerit.

Dar meritele învățătorilor și profesorilor în organizarea mișcării artistice de amatori sînt departe de a putea fi măsurate numai cu cele cîteva exemple, care au vrut doar să ilustreze fenomenul.

Munca celor 160.000 de artiști amatori membri ai celor 11.663 formații de teatru, 536 echipe de teatru de păpuși, a celor peste 25.000 de recitatori și cititori artistici, ca și a celor 147 colective de montaje literare participante la cel de-al III-lea Festival „I. L. Caragiale” n-ar fi putut să se ridice la nivelul actual de interpretare fără munca entuziastă, pasionată a mîilor de instructori și artiști din rîndurile cadrelor didactice.

S-ar putea, pe bună dreptate, spune că dacă astăzi avem un teatru de amatori în satele noastre, un mare rol în ridicarea nivelului său artistic l-au jucat cadrele didactice. Numai în anul școlar 1961—1962 s-au pregătit în secțiile externe ale Școlilor populare de artă aproape 4.000 de instructori, dintre care peste 900 dirijori, 1.200 regizori de teatru, aproape 1.000 instructori coregrafi, 615 instructori de brigăzi artistice de agitație, aproape 200 instructori păpușari, majoritatea lor covîrșitoare fiind învățători și profesori în școlile de cultură generală de la sate.

Și, întorcîndu-ne la teatru, la teatrul acesta care cuprinde mase din ce în ce mai largi din rîndurile poporului nostru, m-am amintit de cîteva rînduri scrise cu mulți ani înainte de ultimul război mondial de către Romain Rolland, în prefața la „Teatrul poporului”: „Nu-i vorba de a deschide noi teatre vechi, a căror firmă e doar veche, teatre burgheze care încearcă să înșele, întîlîndu-se populare. E vorba de a crea teatrul prin și pentru Popor. E vorba de a se pune temelile unei arte noi pentru o lume nouă”.

La noi teatrul acesta prin și pentru Popor a fost creat. El crește și înflorește în condițiile revoluției noastre culturale. Temeliile artei noastre noi au fost puse o dată cu temelile lumii noastre noi. Și cresc și se înalță o dată cu întreaga noastră con-

Pentru perfecționarea cadrelor din învățămînt

Grija Ministerului Învățămîntului pentru continua perfecționare a cadrelor care lucrează în domeniul instruirii și educării tineretului se manifestă tot mai activ. O dată cu preocuparea de a cuprinde la cursurile de perfecționare un număr cît mai mare de oameni ai muncii din școli și de la secțiile de învățămînt se îmbunătățește modul de organizare a acestor cursuri, crește nivelul expunerilor și al activităților practice care au loc în cadrul lor.

★

La începutul acestei săptămîni s-a deschis în Capitală un curs de perfecționare organizat de Ministerul Învățămîntului pentru șefii secțiilor de învățămînt regional, raionale și orășenești.

Programul cursului prevede prezentarea unor conferințe de informare științifică și culturală pe cele mai actuale teme ale științei și culturii, precum și lecții privind activitatea cadrelor didactice și a organelor de îndrumare și control în lumina sarcinilor trasate învățămîntului de Congresul al III-lea al P.M.R.

În afara conferințelor, a lecțiilor și a dezbaterilor pe marșinea lor, în programul cursului sînt prevăzute o serie de activități practice menite să-i ajute pe șefii secțiilor de învățămînt în organizarea muncii de îndrumare și control.

★

Între 12 și 25 noiembrie a.c. a avut loc la Predeal un curs de perfecționare pentru inspectorii metodici raionali, și regionali, organizat de Ministerul Învățămîntului. La acest curs, la care au participat peste 100 de inspectorii din toate regiunile țării, au fost tratate — folosindu-se forma prelegerilor, a seminariilor, a activităților cu caracter practic — o întregă diversitate de probleme menite să contribuie la perfecționarea profesională a celor investiți cu misiunea plină de răspundere de a controla și îndruma munca învățătorilor și profesorilor. Astfel, prelegerile pe teme ca „Probleme ale situației internaționale”, „Probleme actuale ale literaturii”, „Probleme ale fizicii moderne”, „Probleme ale biologiei” etc. i-au ajutat pe inspectorii să se pună la curent cu ceea ce este nou în viața politică, științifică și culturală.

Numeroase prelegeri s-au referit la o serie de laturi esențiale ale muncii instructiv-educative. Bunăoară, în expunerea „Unele probleme ale lecției în școala de cultură generală” au fost subliniate condițiile care asigură succesul unei lecții. Prelegerea „Rolul organizațiilor U.T.M. și de pionieri în educarea comunistă a elevilor” a înfățișat aportul deosebit de însemnat al acestor organizații la îndeplinirea sarcinilor educării copiilor și tineretului. Cursanții au ascultat de asemenea lecții privind colaborarea școlii cu familia, privind perfecționarea pregătirii cadrelor didactice etc.

De o deosebită atenție s-au bucurat problemele muncii de îndrumare și control. Lecțiile „Organizarea și desfășurarea muncii inspectorilor metodici” și „Probleme ale inspecției speciale”, ca și discuțiile purtate în semi-

i-au înarmat pe cursanți cu un punct de vedere unitar asupra diferitelor aspecte ale inspecției curente și inspecției speciale, le-au făcut cunoscute principalele metode și procedee ce se cer folosite în această muncă.

Deosebit de utile pentru cursanți au fost de asemenea cele 15 inspecții speciale demonstrative organizate pe specialități care s-au desfășurat timp de patru zile în școlile din orașele Brașov și Predeal. Aceștia i-au ajutat pe cursanți să-și dea mai bine seama de faptul că inspecția specială reprezintă o acțiune plină de răspundere, menită să contribuie la perfecționarea cadrelor didactice, o formă de control care trebuie să se desfășoare pe baze științifice, urmînd principalele obiective ale activității cadrelor didactice inspecțate și să constituie totodată un mijloc de îndrumare a muncii întregului colectiv de învățători și profesori din școala respectivă.

Au contribuit la mai buna pregătire a inspectorilor și ședințele de analiză în care cadrele didactice inspecțate au primit îndrumări valoroase pentru eliminarea lipsurilor constatate în munca lor în timpul inspecției. La fel de interesantă și valoroasă a fost ședința de încheiere a inspecțiilor, în care conducătorii colectivelor de inspecție au prezentat aprecierile și observațiile lor.

Tratînd teme diverse, cum ar fi lupta pentru îmbunătățirea calității învățămîntului, necesitatea legării cunoștințelor de viață, de practică, fundamentarea științifică a inspecției școlare și inspecției speciale, ca și probleme specifice diferitelor discipline predate în școală, cursul de la Predeal i-a înarmat pe inspectorii cu un bogat bagaj de cunoștințe deosebit de utile pentru ridicarea nivelului muncii lor.

La sfîrșitul cursurilor, în ședința de încheiere, s-a precizat modul cum trebuie să rezolve inspectorii sarcinile privitoare la perfecționarea cadrelor didactice — una din condițiile cele mai importante în vederea îmbunătățirii necontenite a muncii instructiv-educative.

Lucrările din timpul iernii

Iarna este anotimpul în care activitatea în agricultură este mai redusă decât în celelalte sezoane ale anului și din această cauză s-ar părea, la prima vedere, că lucrările practice la disciplina „Agricultură” sînt mai puține și de o mai mică importanță. Realitatea este însă cu totul alta, deoarece în timpul iernii se fac pregătirile pentru campania agricolă de primăvară, se efectuează lucrări de legumicultură și în livezi, lucrări de îngrijire a animalelor de producție, se repară tractoare și mașinile agricole etc.

Aceste lucrări din timpul iernii fiind de o importanță hotărâtoare pentru reușita culturilor, pentru sănătatea și producția animalelor, elevii trebuie să le cunoască neapărat și chiar să participe la ele în diferitele sectoare de activitate ale gospodăriei agricole colective, ale gospodăriei agricole de stat, precum și la stațiunea de mașini și tractoare din vecinătate.

Pentru ca lucrările efectuate cu elevii în timpul iernii să dea rezultatele dorite, este necesar ca ele să fie eșalonate conform prevederilor programei, în așa fel, încît să se realizeze o cit mai strînsă îmbinare între lecțiile predate în clasă și munca practică. Fără îndoială, va trebui să cunoaștem din timp calendarul lucrărilor agricole din unitățile agricole socialiste din apropiere și în special din gospodăria colectivă din localitate, ca astfel să nu pierdem nici o lucrare importantă pentru lecțiile practice cu elevii, intrucît o serie de lucrări se pot efectua chiar în clasă. Pe acestea le vom ține în rezervă pentru zilele cînd, din cauza timpului nefavorabil, nu se pot executa lucrări practice pe teren. Desigur însă că nu vom programa lucrări practice în clasă pe vreme potrivită ieșirii pe teren.

Iată cîteva lucrări practice pe care le putem efectua cu elevii în timpul iernii. La capitolul privind studiul solului și cultura plantelor de cîmp, putem organiza în laborator sau în clasă, lucrări practice privind cunoașterea părților minerale și organice ale solului, cunoașterea structurii solului, probe de sol cu structură și fără structură, experiențe privind ascensiunea apei în sol. Pentru ca elevii să cunoască îngrășămintele chimice și amendamentele, le putem prezenta îngrășămintele cu azot (azotatul de amoniu), cu fosfor (superfosfații) și cu potasiu (sarea potasică) precum și amendamentele principale, ca piatra de var, ghipsul, fosfoghipsul, insistînd asupra recunoașterii lor.

Lucrări practice deosebit de interesante prilejuiesc determinarea purității și greutateii boabelor de semănat, a puterii lor de germinație și a greutateii lor hectolitrică. Aceste lucrări, care necesită un minimum de mijloace materiale, pot fi efectuate de toți elevii, urmînd ca rezultatele medii obținute să fie comparate cu rezultatele înscrise pe buletinele de analiză primite de gospodăria colectivă din localitate de la laboratorul pentru controlul semințelor. O dată obținute rezultatele privind însușirile materialului de semănat, este indicat să se efectueze cu elevii în clasă lucrări practice privind calculul cantității de sămînță la hectar la culturile de primăvară.

În timpul iernii elevii trebuie să participe la lucrările din magazine, legate de condiționarea și tratarea semințelor (pe cale uscată și umedă) în vederea semănăturii. Cu acest prilej se va insista și asupra bolilor și dăunătorilor care atacă produsele depozitate în magazine, precum și asupra mijloacelor de combatere a acestora.

Paralel este bine să li se prezinte elevilor mașinile folosite pentru condiționarea și tratarea semințelor (vînturătoarea, trioul, selectorul etc.).

De o mare însemnătate este participarea elevilor la controlul culturilor de toamnă. O dată cu

aceasta se vor putea efectua și unele lucrări practice privind efectul măsurilor luate pentru reținerea zăpezilor pe ogoare.

O altă lucrare practică importantă din perioada de iarnă este ierovizarea cartofilor timpurii. Totodată este indicat să se organizeze lucrări practice privind controlul materialului de plantat la cartofi și sfeclă, precum și la sfecla de nutreț din depozite (silozuri).

Este bine, de asemenea, ca elevii să studieze pe material colectat sau ierborizat, ca și după semințe, cerealele păioase (grâu, orz, ovăz, secară), soiurile de porumb și hibridii de porumb, plantele leguminoase (mazăre, fasole, soia, bob — cu mențiune aparte asupra nodozităților de pe rădăcini și asupra îngrășămintelor bacteriene), plantele uleioase (floarea-soarelui, soia, ricin) ca și plantele textile (în. cânepă).

Numeroase posibilități de a efectua lucrări practice în timpul iernii oferă și sectorul horticol. La legumicultură, de pildă, se pot organiza o serie de lucrări chiar în clasă. Ele constau în recunoașterea semințelor principalelor plante de cultură, precum și a plantelor pe material ierborizat sau colectat. De asemenea, se pot amenaja răsadnițe în care elevii să semeze semințe de plante legumicole ce se pretează la cultura forțată, cum sînt salata, varza timpurie, ardeii, tomatele, pătlăgelele vinete și conopida. Astfel de lucrări presupun antrenarea elevilor la lucrări privind păstrarea gunoiiului de grajd nefermentat, preîncălzirea gunoiiului pentru răsadnițe, prepararea amestecurilor de pămînt, instalarea răsadnițelor, semănaul legumelor și lucrări de întreținere a culturilor legumicole în răsadnițe. Fără îndoială, elevii vor participa și la lucrările legate de cultura forțată a legumelor la gospodăria agricolă colectivă sau la gospodăria agricolă de stat, unde se pot cunoaște lucrări mai multe, mai variate și de o mai mare amploare.

În sectorul legumicol este indicat, de asemenea, să se efectueze lucrări practice privind păstrarea legumelor semincere și pentru consum.

În ceea ce privește cultura florilor, se pot organiza lucrări privind recunoașterea semințelor de flori și a plantelor floricole, pe material ierborizat sau colectat, lucrări de păstrare a bulbilor, de îngrijire a plantelor de cameră și de înmulțire prin butași a plantelor floricole cu înmulțire vegetativă.

Și în domeniul pomiculturii sînt variate posibilități de efectuare a lucrărilor practice. Astfel, pe vreme nefavorabilă ieșirii în livadă se pot organiza în clasă lucrări privind analiza mugurilor vegetativi, recunoașterea semințelor și simburilor portaltoilor pomilor. De asemenea, se pot face demonstrații și exerciții pentru deprinderea practică a elevilor cu mînuirea briceagului de altoit, a foarfecelor pentru tăiat ramuri și a ferăstrăului, precum și exerciții de altoire.

Lucrările în livadă vor avea în vedere recunoașterea virstei pomilor după aspect, dirijarea creșterii ramurilor pentru formatul coroanei în primii 5—6 ani de la plantare, lucrări demonstrative privind tăierile de corecție și tăierile de întinerire, lucrări de combatere a bolilor și dăunătorilor, stropiri de iarnă cu mașinile de stropit, prepararea soluțiilor și a insectofungicidelor.

În regiunile în care cultura pomilor este dezvoltată și există silozuri pentru păstrarea fructelor pe timpul iernii, se pot organiza vizite la un asemenea siloz. În zilele potrivite elevii pot executa lucrări practice privind săpatul gropilor în vederea plantării pomilor.

Și în domeniul viticulturii se pot efectua în timpul iernii unele lucrări practice, cum ar fi de exemplu demonstrarea unui butuc (coardele de rod, brațele, altoiul, portaltoiul, punctul de al-

toire), astfel încît elevii să cunoască mai bine organele vegetative ale viței de vie. Se pot efectua și exerciții de altoire în uscat (la masă) a viței de vie, precum și lucrări practice în crămă (acolo unde există posibilitatea) pentru cunoașterea mașinilor și a utilajelor folosite la vinificat și la îngrijirea vinurilor în timpul iernii.

În sectorul creșterii animalelor domestice activitatea nu este atît de strîns legată de anotimp ca în sectorul producției vegetale. Trebuie să ținem însă seama de faptul că în timpul iernii animalele domestice sînt ținute exclusiv în stabulație. De aceea, în lucrările practice vom pune accent pe problemele legate de alimentarea rațională, adăpostirea și igiena animalelor. Este indicat deci să organizăm lucrări privind recunoașterea nutrețurilor ca și exerciții de întocmire a rațiilor alimentare. Elevii pot participa și la unele lucrări menite să asigure igiena corporală a animalelor, ca pansajul, tunderea etc. Este bine totodată să se organizeze vizite ale elevilor la maternitatea de oi, unde ei pot participa la lucrările de îngrijire și hrănire a mieilor. De asemenea, se pot organiza vizite la cea mai apropiată gospodărie dotată cu incubatoare, unde elevii pot cunoaște, părțile componente ale acestora și modul lor de funcționare și unde pot efectua lucrări practice de ovoscopie. Este bine să li se facă cunoscut elevilor modul de creștere a puilor în puiernițe și baterii, insistîndu-se asupra igienei, hrănirii și asigurării microclimatului din crescătorie. Participarea elevilor la lucrările din fermele de animale ale gospodăriei colective le va da prilejul să cunoască mașinile și utilajele folosite în alimentație — mașinile pentru tăiat bulborădăcinoase sau nutrețurile fibroase, moara cu ciocane, adăpătorile automate, instalațiile pentru opărit, fier, mașinile de spălat nutrețurile bulborădăcinoase etc. Totodată ei vor cunoaște și măsurile de prevenire a bolilor la animalele domestice, măsurile de dezinfecție, deratizare, intervențiile de primă urgență etc.

În timpul iernii, în atelierele gospodăriilor de stat și ale stațiilor de mașini și tractoare se lucrează din plin la repararea tractoarelor și mașinilor agricole, astfel ca o dată cu începerea lucrărilor agricole de primăvară, acestea să poată lucra cu maximum de randament. Pentru a da elevilor posibilitatea să cunoască părțile componente ale tractorului, cum sînt motorul, transmisia, organele de deplasare și de direcție precum și dispozitivele de tracțiune și acționare, este bine să organizăm vizite la atelierul de reparații cel mai apropiat. Cu această ocazie elevii vor cunoaște și alte mașini agricole care urmează a fi folosite în campania de primăvară — plugul tractat și plugul purtat, cultivatorul, mașinile de semănat, grapa, sapa rotativă, tăvălugii, mașinile de administrat îngrășămintă etc.

Se vede dar că în timpul iernii există multe posibilități de a efectua cu elevii numeroase și variate lucrări practice, în funcție de condițiile locale. Totodată este necesar să folosim din plin, în această perioadă materialul didactic, care poate fi procurat la început de la casa-laborator a gospodăriei colective. Este de dorit însă ca fiecare școală să-și creeze un laborator propriu pentru efectuarea lucrărilor practice de agricultură, așa încît acestea să se predea la un nivel din ce în ce mai înalt și să completeze cu succes lucrările practice de pe teren.

Conf. GH. CHIRIAC
șeful catedrei
de practică în producție
de la Institutul agronomic
„Nicolae Bălcescu”

In laboratorul de fitotehnie al Centrului școlar agricol din Roman

Pe marginea practicii agricole a elevilor

Practica agricolă continuă efectuată în primul trimestru de elevii claselor a VI-a ale școlilor de 8 ani din mediul sătesc s-a încheiat în general cu rezultate bune. Despre aceasta vorbesc numeroase scrisori sosite în ultimul timp la redacția gazetei noastre.

Bunăoară, la Școala de 8 ani din Hărman, regiunea Brașov, elevii și-au consolidat, în timpul practicii, cunoștințele privitoare la producția agricolă și au dobîndit bune deprinderi de muncă. Studiind programa cu atenție, profesorul de specialitate a stabilit, împreună cu conducerea gospodăriei agricole colective din comună, ca practica să se desfășoare într-o perioadă în care elevii să aibă prilejul de a participa la un număr cit mai mare de lucrări ce reprezintă aplicații ale cunoștințelor studiate de ei în primul trimestru în legătură cu principalele plante de cultură. Astfel, elevii au participat la lucrări de recoltare a cartofilor, a sfeclei de zahăr, a sfeclei și napilor furajeri. Aceasta le-a dat prilejul să cunoască stadiul de dezvoltare a unor plante, cit și ultima fază a lucrărilor agricole la plantele respective. Totodată elevii au participat la lucrările de pregătire a terenului pentru însămînțat, precum și la însămînțările efectuate cu mijloace mecanizate. În prealabil ei au asistat, în laboratorul gospodăriei la experiențele de determinare a puterii de germinare a semințelor de grâu de toamnă, orz, orzoaică etc.

Alegerea judicioasă a perioadei de practică a dat elevilor posibilitatea de a urmări atît ciclul lucrărilor de recoltare și însămînțare, cit și fazele de germinație și răsărire a cerealelor de toamnă. Urmează acum ca, în perioada practicii de primăvară, elevii să participe la lucrările de întreținere a culturilor.

Cu bune rezultate s-a încheiat practica continuă a elevilor în agricultură și la Școala de 8 ani din comuna Albești, raionul Ploiești. Și aici profesorul de specialitate a dovedit o justă orientare, fixînd practica într-o perioadă de vîrf a muncilor agricole de toamnă. Ca urmare, elevii acestei școli au avut prilejul să participe la lucrări variate, ca de pildă lucrările de recoltare a cartofului, porumbului sau viței de vie, la operația de vinificare, la lucrări de aplicare a îngrășămintelor și amendamentelor, la lucrări de semănat, puțin cu-

noaște în același timp mașinile care efectuează aceste lucrări, mașini pe care le-au observat în plină activitate.

De asemenea, și elevii clasei a VI-a de la Școala de 8 ani din comuna Alba, regiunea Hunedoara, au avut în timpul perioadei de practică prilejul să-și aplice cunoștințele însușite la lecțiile de agricultură. Ei au participat la efectuarea lucrărilor de pregătire a terenului pentru însămînțările de toamnă, la pregătirea semințelor, la lucrarea de însămînțare mecanică a grîului de toamnă, au cunoscut principiile de funcționare a principalelor mașini și unelte agricole și s-au convins singuri de randamentul sporit al acestora.

Și la alte școli din mediul sătesc cum sînt, de pildă, școlile de 8 ani din Periș, raionul Rădăuți, din Someșeni-Cluj, din Leordeni-Muscelului, raionul Găești ș.a. elevii au efectuat, în perioada de practică îndeosebi lucrări referitoare la cultura plantelor de cîmp. N-au fost neglijate nici lucrările de horticultură, care îi pregătesc pe elevi pentru studierea cunoștințelor ce vor fi predate în trimestrul următor.

Sînt însă și școli unde profesorii de agricultură nu s-au îngrijit suficient de buna organizare a practicii elevilor, antrenîndu-i la efectuarea unui număr restrîns de lucrări, sau chiar a unei singure lucrări. Așa au stat lucrurile, de pildă, la Școala de 8 ani din comuna Dumitra, raionul Năsăud, sau la Școala de 8 ani din Cîmpenești-Cluj, ai căror elevi au participat în perioada de practică continuă numai la recoltatul cartofilor sau al fructelor. Este limpede că în acest fel ei nu și-au putut lărgi orizontul de cunoștințe și nici nu și-au putut forma deprinderi practice variate.

Deoarece însușirea temeinică a cunoștințelor de agricultură depinde în cea mai mare parte de felul în care acestea sînt aplicate în practică, profesorii de specialitate din școlile sus amintite au datoriat să ia măsuri pentru remedierea lipsurilor care s-au făcut vădite pe trimestrul I și să asigure desfășurarea în cit mai bune condiții a lucrărilor practice care vor trebui să fie organizate cu elevii în trimestrele viitoare.

C. DEMETRESCU

In biblioteca școlii medii „N. Bălcescu” din Craiova

La lecțiile de limba rusă

În predarea limbii ruse mă bazez în primul rând pe studierea temeinică de către elevi a vocabularului și a gramaticii, deoarece socotesc că numai pe această cale este posibilă dezvoltarea capacității elevilor de a se exprima în această limbă, de a o putea folosi în practică.

Pentru a asigura însușirea cunoștințelor lexicale și gramaticale utilizez o întreagă diversitate de metode și procedee. Dintre acestea amintesc compararea permanentă a fenomenelor lexicale, morfologice sau sintactice din limba rusă cu cele din limba maternă sau din alte limbi cunoscute de elevi sau studiate concomitent de ei. De exemplu, interogativul *kuda* a fost comparat cu românescul *incotro*, dar și cu *wohin* din limba germană, studiată de o parte din elevii mei. Topica adjectivului atributiv în limba rusă a fost de asemenea comparată cu aceea a adjectivului atributiv în limba germană, folosindu-se forme identice de antepunere și postpunere a acestuia în cele două limbi (*Buharest crasivii gorod*, și *Bukarest ist eine schöne Stadt*), după cum utilizarea genitivului după negație sau după adverbe de cantitate a fost asemănată cu genitivul partitiv din limba franceză, studiată de asemenea de elevi (*On ne delaet osibok și Il ne fait pas de fautes*).

De un real folos mi-a fost în lecții studiul influenței limbii ruse și în general a limbilor slave asupra onomasticii și toponimicii românești. Aceasta m-a ajutat să fac mai ușor înțeles și mai lesne de reținut numeroase cuvinte și expresii. De exemplu, le-am arătat elevilor că numele unor localități bogate în aur — *Zlatna*, *Zlatița* etc. are aceeași rădăcină ca și cuvântul rusesc *zoloto* (aur), că numele localității *Ribița* are aceeași rădăcină ca și cuvântul rusesc *riba* (pește), al localităților *Gornea* și *Girnic* cu a cuvântului *gora* (munte), al localității *Glimboca* cu a cuvântului *glubokii* (adânc).

Am recurs, de asemenea, la asocierea cuvântului nou învățat cu un cuvânt străin din care acesta derivă sau m-am referit la procedee similare de derivare a cuvintelor cunoscute de elevi. Astfel, cuvântul *iunii* (tînăr) a fost raportat la latinescul *juvenis*, la franțuzescul *jeune*, la germanul *jung* și la românescul *june*. La fel, *umreniia zaria* (aurora) și *vecerniia zaria* (amurg) au fost asociate formal — ca procedeu de formare — cu germanele *Morgenröte* și *Abendröte* care au același înțeles.

Deosebit de eficientă a fost compararea cuvintelor rusești cu cele din limba română literară cu sens schimbat. Slavul *milo* (săpun) are în limba română corespondentul *mil* (săpunul apelor). *Prostoi* înseamnă în limba rusă simplu, dar din forma lui scurtă *prost* s-a ajuns la calificativul „prost” cu care clasele exploatare i-au denumit pe oamenii simpli, neinstruiți.

Intrucît în limba rusă categoria verbului, cu cele 66 de paradigme speciale, constituie o problemă gramaticală esențială, am acordat o foarte mare atenție aspectului verbelor, conjugării lor și regimului acestora. Așa de exemplu, pornind de la o frază dintr-un text studiat: *Molodaia franțujenka Raimonda Dien legla na pelisi* (Tînăra franțuzoaică R. D. s-a așezat pe șine) am luat în discuție cele două aspecte ale verbului care în limba rusă înseamnă a se culca. Imperfectivul *lejitisia* și perfectivul *leci*.

Explicînd poezia „*Pesnia školnikov*” de V. Gusev m-am oprit la versurile „*Sevodnia mi s pesnei vesioloi — Pod znamenem krasnim voidiom*” (Astăzi, cu cîntec vesel, sub steagul roșu vom intra), pentru a analiza cele două forme ale verbului *a intra*: *vhoditi* și *voiti*. La fel am procedat și în cazul altor verbe, ca *scrivatiisia-skristsia* (a se ascunde) *soskaktivati-soskociti* (a sări jos) *kidati-kinuti* (a arunca) etc.

Caut întotdeauna să insist asupra formelor gramaticale mai grele. Așa, de exemplu, în fraza „*Peredo mnoi bila kiteka v kotori jili dva bolsih ciornih vorona — voren da voroniha*” după numeralul *dva* se întrebunțează genitivul singular (*vorona*), iar adjectivele atributive stau în genitiv plural. Le-am reamintit elevilor că după numeralele cardinale doi, trei și patru substantivul rămîne în forma sa primitivă de dual, în timp ce adjectivul a evoluat la forma de plural, folosit tot în cazul genitiv. Le-am atras atenția că de la această regulă fac excepție substantivele feminine, adjectivele care le determină, în cazul că sînt precedate de numeralele *dve tri* și *četire* puțin sta atît la nominativ plural cît și la genitiv plural.

Desigur, acestea sînt numai cîteva din procedeele folosite pentru a asigura o cît mai temeinică însușire a cunoștințelor de limba rusă.

Prof. R. RUSU
Școala medie nr. 1 Ploiești

Predarea cuvintelor necunoscute de elevi

Se știe ce mare însemnătate are, pentru cunoașterea unei limbi străine, însușirea vocabularului ei. Iată de ce profesorii de limbi străine sînt chemați să-i ajute pe elevi nu numai să recunoască pe texte cuvintele nou învățate, dar și să includă aceste cuvinte în vocabularul lor activ.

Desigur că, pentru realizarea acestui scop, învățarea cuvintelor noi nu trebuie să fie o chestiune de memorare pur mecanică. Pentru a-i ajuta pe elevi să-și însușească ușor aceste cuvinte profesorii cu o bună experiență fac mereu apel la obiectele și lucrurile cunoscute de aceștia, la judecata lor. Dacă, de pildă, cuvîntul necunoscut pe care îl predau desemnează obiecte ce se află în jurul nostru, mai ales la clasele V—VII ei arată aceste obiecte. Dacă obiectul nu se află în apropierea noastră, el este arătat pe un tablou sau desen.

Cuvintele necunoscute de elevi se pot explica și cu ajutorul antonimelor din aceeași limbă. De exemplu, cuvîntul „intuneric” se poate explica cu ajutorul cuvîntului „lumină”, care este deja cunoscut, sau invers. Aceeași situație și cu cuvintele lung — scurt, gras — slab, sătul — flămînd, bun — rău etc. Și sinonimele unei limbi se pot folosi în explicarea cuvintelor noi. Pentru a explica de exemplu cuvîntul enorm vom arăta că înseamnă foarte mare, că excursie înseamnă călătorie, cuvîntul drum îl vom explica prin cuvîntul cale etc.

Cuvintele necunoscute de elevi se mai pot explica arătîndu-se mai pe larg — cu ajutorul cuvintelor cunoscute din limba respectivă — ce înseamnă ele. De exemplu, vom spune că bunice este tatăl mamei sau al tatălui.

Sensul cuvîntului nou, necunoscut, poate fi dedus și din context. De exemplu, pentru înțelegerea sensului verbului „a ara” putem recurge, bunăoară, la propoziția *Cu plugul se ară cîmpul*, în care cuvintele „plug” și „cîmp” sînt cunoscute. Elevii vor ghici numai-

decît că noul cuvînt pe care nu-l cunosc trebuie să fie „ară”, căci ce altă legătură poate exista între plug și cîmp?

Se mai poate lămuri sensul unui cuvînt nou cu ajutorul unui gest sau al intonației care sugerează elevilor o anumită noțiune.

Cît despre cuvinte cum ar fi „socialism”, „comunism”, „proletariat”, „revoluție”, „rachetă”, „combină”, „pionier” etc., care sună aproape la fel în toate limbile, profesorii cu experiență atrag numai atenția elevilor asupra modului de a se pronunța.

Nu mai puțin am epuizat toate mijloacele pentru explicarea cuvintelor noi cu ajutorul altor cuvinte din limba ce se studiază recurgem la traducerea lor în limba maternă. Această posibilitate după cum sînt de părere metodiștii sovietici, trebuie folosită cît mai rar.

Practica a arătat că este necesar ca mai întîi cuvîntul nou să fie pronunțat de profesor, repetat apoi de elevi, scris pe tablă de către profesor și copiat de pe tablă de către elevi în carnețele lor de cuvinte. După aceasta cuvîntul nou este citit de 2—3 elevi, iar apoi inclus și studiat în propoziție.

Pentru înțelegerea și învățarea cuvintelor noi cadrele didactice cu o experiență înaintată folosesc deci procedee care apelează atît la memoria auditivă cît și la memoria vizuală a elevilor. Aceasta ajută totodată la memorarea ortografiei cuvîntului dat, mai ales la limbile care au o scriere fonetică (în special limba franceză).

Este bine ca fixarea cuvintelor noi să înceapă printr-o propoziție sau frază spusă în limba străină de către profesor, repetată și tradusă apoi de către elevi. După aceasta este utilă punerea unei întrebări de către profesor, tot în limba străină, în așa fel încît răspunsul dat de elevi să necesite întrebunțarea cuvîntului nou. Pe urmă, profesorul poate da elevilor o propoziție în limba maternă conținînd acest cuvînt și să le ceară traducerea acesteia în

limba care studiază. Abia după aceea profesorul poate cerc elevilor să întocmească singuri o propoziție în care să fie și cuvîntul respectiv. Pentru a ușura munca elevilor le putem cere în prealabil să găsească, dacă de pildă a fost vorba de un substantiv sau verb — adjectivele sau adverbele ce li se potrivesc și numai după aceea să treacă independent la alcătuirea propoziției.

Oricare ar fi procedeul metodic întrebunțat pentru explicarea cuvintelor noi nu trebuie să uităm nici o clipă legătura ce există între vorbire și gîndire, faptul că vorbirea exprimă gîndurile noastre. De aceea cuvintele care vor fi expuse le expunem într-un context logic, avînd un conținut accesibil copiilor.

Cuvintele dintr-un text nou se explică numai după ce profesorul a stabilit care cuvinte din acest text intră în fondul principal al vocabularului limbii respective. Elevii vor fi ajutați să rețină numai cuvintele uzuale, care se întîlnesc des în vorbirea de toate zilele și care sînt necesare pentru o conversație obișnuită. Cuvintele care se întîlnesc rar — arhaisme, regionalisme etc. — nu trebuie să fie rate de către elevi. Acestea sînt numai explicate — de cele mai multe ori prin traducere — pentru a nu îngreuna predarea conținutului textului. În general cuvintele din fondul principal se explică înainte de a se trece la citirea textului dat. Celelalte cuvinte se explică în timpul citirii textului.

Pentru predarea cuvintelor noi, pentru a asigura înțelegerea sensului lor și pentru exersarea folosirii lor se recomandă utilizarea nu numai a textului din carte, dar și a povestirilor create de profesor în care revin cuvintele respective, a conversației, a tablourilor, a textelor gramaticale, precum și munca individuală a elevilor de traducere cu dicționarul.

Prof. IRIM URBANOVICI
metodist—București

În folosul muncii de educație

Predarea limbilor străine în școală nu are doar scopul de a le forma elevilor deprinderile de exprimare în aceste limbi, de a le îmbogăți bagajul cunoștințelor de cultură generală — lucruri de altfel de primă importanță — ci și acela de a contribui la educarea lor. De aceea considerăm bună sublinierea făcută în nota explicativă dată la programa de limba latină pentru clasele VIII—XI, în care se atrage atenția — mai clar și mai distinct decît în programele pentru limbile rusă, franceză, germană, engleză — că profesorul trebuie să folosească intens resursele lecției și pentru educarea elevilor.

Există în adevăr pericolul ca profesorul de limbi străine — furat de grija pentru predarea cunoștințelor de gramatică, pentru explicarea cuvintelor, pentru formarea și perfecționarea deprinderilor de citire corectă, de conversație, pentru transmiterea cunoștințelor privitoare la istoria literaturilor străine etc. — să se ocupe mai puțin sau chiar de loc de conținutul de idei al textelor citite, de valorificarea, în interesul educației, a acestora. Fiecare pedagog cînd va preda la clasa a IX-a lecția „*Dans les villages d'aujourd'hui de la Dobroudja*”, de exemplu, va căuta desigur să explice cît mai accesibil problemele legate de pronunție, de vocabular, chestiunile de gramatică cerute și, folosind chestionarul din carte, va încerca să se convingă că elevii au înțeles conținutul bucății citite. Dar profesorul nu se poate limita la aceasta. El are datoria ca în analiza textului, în cursul conversației purtate asupra conținutului acestuia să dezvolte admirația școlărilor pentru schimbările radicale pe care le-a cunoscut satul dobrogean în anii noștri, min-dria de a trăi într-o țară în care oamenii muncii duc o viață „nouă, luminoasă și senină” —

după cum se spune și în text. Prin urmare, profesorul este chemat să folosească prilejul verificării, comunicării și, după caz, al fixării cunoștințelor și pentru a influența formarea sentimentelor, a convingerilor elevului. Cîte asemenea ocazii nu oferă, bunăoară, lecțiile de limba rusă? Programa de clasa a V-a prevede, de exemplu, pentru dezvoltarea vorbirii, teme referitoare la patria noastră, la școală, la casa părintească etc. Cei mai buni profesori au grijă ca discuțiile despre toate acestea să nu însemne doar o exersare a vocabularului copiilor, a posibilităților de exprimare corectă în limba rusă. Fără a depăși potențialul elevilor de clasa a V-a, ei conduc conversația în așa fel încît copiii să scoată în evidență frumusețea patriei noastre, a orașelor și satelor trezite la o viață nouă. Desigur, acest lucru va influența pozitiv în formarea sentimentelor și convingerilor comuniste ale elevilor.

Este bine cînd directorul de școală își propune să studieze, cu ocazia asistențelor la lecții, cîte o problemă importantă a procesului instructiv-educativ. Bunăoară, școala nu are decît de câștigat dacă într-o anumită etapă directorul urmărește preocuparea învățătorilor și profesorilor pentru formarea gîndirii dialectice a elevilor, pentru asigurarea purității ideologice a lecțiilor, pentru educarea elevilor prin lecție. Se întîmplă însă ca în asistențele sale pentru urmărirea laturii educative a lecțiilor directorul să-și aleagă tocmai disciplinele în care această latură se realizează, am zice, prin forța lucrurilor — lecțiile de literatură română, de socialism științific, de economie politică, de istorie. Mai slabă este însă preocuparea pentru felul cum se realizează educația prin lecțiile de limbi străine — ca de altfel și pentru lec-

țiile de matematică, de calligrafie ori desen, de muzică. Un profesor din Cluj se referea la acest lucru într-o scrisoare trimisă redacției nu de mult. „Și lecțiile de limba latină — spunea el — trebuie să-și aducă partea lor de contribuție la educarea elevilor iar cei ce au sarcina să vegheze la buna lor desfășurare au datoria să nu uite de aceasta”. Autorul scrisorii avea perfectă dreptate. Nu putem preda la limba latină, lecții ca „*Răscoala sclavilor din Sicilia*”, „*Impărțeaua leului*”, „*O revoltă a gladiatorilor*”, „*Lupte sociale la Roma*” fără să avem grijă să-i ajutăm pe elevi să vadă nedreptatea socială în societatea împărțită în clase antagoniste, să simtă revolta împotriva exploatarelor care, profitînd de forța lor în stat, au oprimat și asuprit pe cei ce încercau să-și ceară drepturile legitime. Tot astfel, nu pot fi predate lecții ca „*Cimbrii și Teutoonii*”, „*Un răspuns spartan*”, „*Jurămîntul tinerilor atenieni*”, „*Camillus salvează Roma*”, „*Sacrificiul pentru patrie*” fără a scoate în evidență devotamentul și dragostea de patrie a eroilor din aceste lecturi.

Lecțiile de limba rusă, franceză, engleză sau germană îl pot ajuta pe profesor la educarea elevilor în spiritul internaționalismului proletar, ca și în formarea altor trăsături morale caracteristice omului nou — optimismul, încrederea în forțele omului, cinstea, modestia, curajul.

Valorificarea sub acest aspect a lecției implică desigur o atenție pregătire prealabilă, în care să chibzuim atenț la elementele educative ale lecției, la modul cum le vom valorifica, la momentul în care le vom valorifica, astfel încît să le înglobăm organic, firesc în cuprinsul lecției, ca ele să se însușească pe nesimțite.

A. C.

Manuale pentru învățământul special

Printre sectoarele activității editoriale pedagogice care se bucură de o atenție deosebită se află și învățământul special. Numai în acest an redacția învățământului special din cadrul Editurii didactice și pedagogice a elaborat 10 manuale noi destinate școlilor speciale de surzi și școlilor ajutătoare, fără să punem la socoteală numeroase ediții noi, îmbunătățite a unor manuale elaborate în anii trecuți.

Printre manualele noi, originale, editate anul acesta pentru școlile speciale de surzi se numără citirile pentru clasa a VII-a și clasa a VIII-a, Gramatica pentru clasa a VI-a, Aritmetica pentru clasa a II-a, Botanica pentru clasa a VII-a și Geografia R.P.R. pentru clasa a VII-a.

Manualul de citire pentru clasa a VII-a cuprinde întreaga tematică recomandată de programa școlară. Textele, care în general se prezintă sub forma unor prelucrări și adaptări, se caracterizează printr-un bogat conținut educativ. Întâlnim texte menite să dezvolte dragostea elevilor pentru patria noastră socialistă, pentru oamenii muncii („O călătorie pe Olt”, „Eroi ai zilelor noastre”, „La Reșița se fabrică locomotive”, „Dobrogea”, „O călătorie cu gândul pe drumurile patriei”, „Despre cei ce muncesc noaptea”) texte care vorbesc despre trecutul istoric al poporului nostru („Moș Ion Roată și Unirea”, „Ion Vodă cel Cumplit”, „Moartea lui Ștefan cel Mare”) texte din operele unor scriitori clasici (Alecsandri, Eminescu) și din literatura noastră nouă.

În general manualul respectă exigențele școlilor cărora li se adresează. Textele sunt simple, accesibile, au cel mai adesea forma unor dialoguri vii și folosesc cuvinte și expresii cunoscute elevilor.

Manualul de citire pentru clasa a VIII-a este asemănător, în linii mari, celui de clasa a VII-a. Și aici găsim texte care descriu frumusețile patriei, care oglindesc lupta poporului împotriva exploatații și realizările oamenilor muncii din patria noastră, texte care urmăresc să-i familiarizeze pe elevi cu operele scriitorilor clasici și contemporani. Diferențele față de manualul de clasa a VII-a constau în dimensiunile textelor și în volumul bagajului lexical.

La manualul de gramatică pentru clasa a IX-a se observă grija autorilor de a asigura parcurgerea gradată a cunoștin-

țelor, preocuparea lor de a folosi la fiecare capitol nou cunoștințele însușite anterior de către elevi, de a explica definițiile cu ajutorul a numeroase scheme și exemple, de a utiliza tablouri și exerciții recapitulative. Ținând seama de caracterul concret al gândirii elevilor surzi și de posibilitățile pe care le au aceștia de a reține cunoștințele pe cale vizuală, autorii au folosit într-o largă măsură ilustrația și schemele sinoptice. Cu toate acestea manualul este încă greoi, deoarece mai cuprinde cunoștințe care depășesc cu mult posibilitățile de înțelegere ale elevilor. Ar fi fost bine dacă la preocuparea pentru facilitarea înțelegerii problemelor gramaticale cu ajutorul a diferite procedee de ordin metodic s-ar fi alăturat și grija de a simplifica lecțiile, astfel încât ele să cuprindă numai ceea ce este strict necesar pentru însușirea noțiunilor esențiale de gramatică.

Manualul de botanică pentru clasa a VII-a tratează diferite probleme legate de cele mai importante și mai cunoscute grupe de plante răspândite în noi în țară. Lecțiile au fost astfel alcătuite încât să contribuie la formarea concepției materialist-dialectice a elevilor și să-i ajute să-și dea seama de însemnătatea practică a plantelor studiate. Atât în capitolele care tratează morfologia plantelor cît și în cele care tratează sistematica au fost prevăzute lucrări de laborator care vor da elevilor posibilitatea să-și însușesc și să rețină lecțiile studiate. Textele sunt scurte și clare. Se observă strădania autorilor de a evita termenii științifici prea dificili. Pentru termenii existenți se dau, în subsolul paginilor, explicațiile necesare. O calitate a acestui manual o reprezintă cele 12 planșe colorate pe care le cuprinde și care au și explicații adecvate. Nu înțelegem însă de ce desenele lucrate în negru sunt văduvite de explicații.

Manualul de Geografia R.P.R. pentru clasa a VII-a se aseamănă în general cu manualul de Geografia R.P.R. pentru școlile de cultură generală. În lecțiile de geografie fizică au fost introduse și unele elemente de geografie economică. Lecțiile sunt astfel elaborate încât majoritatea problemelor de ordin geografic sunt legate de existența elementului uman. La sfîrșitul manualului se dă o listă în care sunt explicate toate noțiunile noi învățate în cursul lecțiilor.

Lecțiile din manualul de aritmetică pentru clasa a IX-a respectă următoarea structură metodică: exerciții pregătitoare, exerciții și probleme însoțite de rezolvarea lor, definiții, exerciții și probleme aplicative. Lecțiile sînt de asemenea însoțite de ilustrații explicative. În general este un manual accesibil, în care autorii au respectat cerințele specifice învățământului în școlile speciale de surzi.

Manualul de aritmetică pentru clasa a VII-a a școlilor ajutătoare se aseamănă din punct de vedere metodic cu manualele din clasele anterioare. El pune accentul pe explicarea fracțiilor zecimale și a procentelor. Problemele sînt în general accesibile în conținut și formulare, iar datele pe care le folosesc denotă strădania autorilor de a transmite copiilor, pe această cale, și unele cunoștințe privind realizările statului nostru. Ilustrația este abundentă.

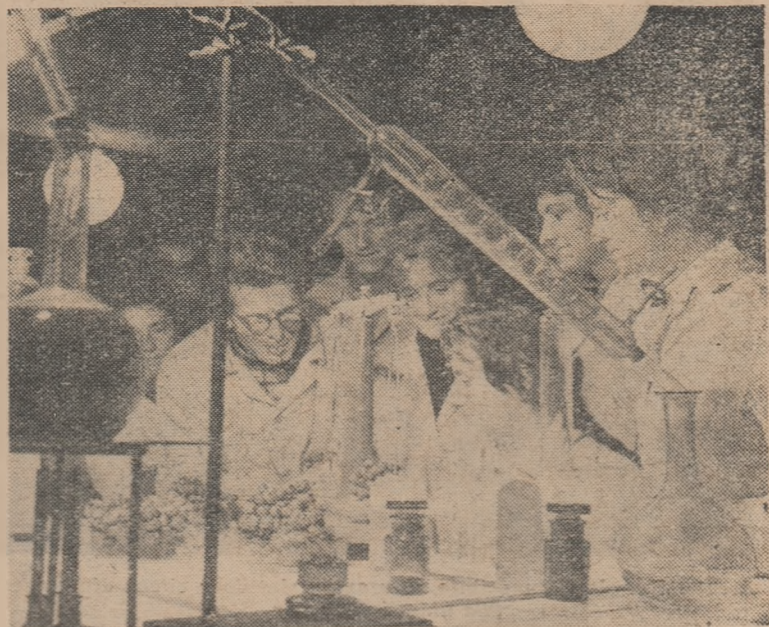
Și manualul de geografie R. P. R. pentru clasa a V-a a școlilor ajutătoare este accesibil și întrunește calitățile metodice impuse de specificul acestor școli. Dar realizarea tehnică a materialului grafic și cartografic lasă mult de dorit. Culoarele folosite pentru a demarca diferitele zone pe hartă sînt palide, șterse, astfel încît copiii le vine greu să distingă semnele și contururile geografice.

În manualul de botanică pentru clasa a IV-a a școlilor ajutătoare fiecare capitol referitor la morfologia plantelor se încheie cu o schemă recapitulativă. Este regretabil că nu se prezintă asemenea scheme și în capitolele referitoare la sistematică.

O problemă generală, valabilă pentru toate manualele prezentate aici, este aceea a realizării tehnice a ilustrațiilor. Dată fiind însemnătatea acestui aspect pentru școlile speciale, Editura didactică și pedagogică va trebui să dovedească pe viitor mai multă exigență față de calitatea grafică a manualelor.

Cele 10 manuale noi, originale, elaborate anul acesta de Editura didactică și pedagogică reprezintă neîndoiește un succes. Deocamdată este prematur să facem observații mai amănunțite asupra calităților și neajunsurilor pe care le au. Ele se vor dezvălui în chipul cel mai concludent în timpul utilizării manualelor în munca practică la catedră.

O. B.

Ciț zahăr are o boabă de strugure?

PUNCTE DE VEDERE

Locul predării teoriei literaturii în școala medie

Tovarășul Mircea Brătucu, autorul articolului „Observații la noua programă de literatură pentru clasa a VIII-a”, publicat în „Gazeta învățământului” nr. 620, propune ca noțiunile de teorie literaturii să se predea în ultima clasă a școlii medii, întrucît în clasa a VIII-a elevii nu au capacitatea de a-și însuși în toată complexitatea lor aceste cunoștințe, nu au „volumul și varietatea cunoștințelor concrete de la care pornesc procesele de generalizare teoretică”. În consecință, autorul consideră că actuala programă de învățămînt, care prevede predarea noțiunilor de teorie literară înaintea istoriei literaturii, nu are o fundamentare reală.

În ceea ce mă privește, cred că problema studiului teoriei literaturii poate fi rezolvată just numai dacă o privim în lumina noilor condiții create prin prelungirea duratei școlii elementare la 8 ani. Peste doi ani, cînd teoria literaturii se va preda în clasa a IX-a, ea nu va mai ridica greutățile pe care le ridică acum. Elevii care o vor studia vor fi mai mari cu un an și vor fi studiați în clasa a VIII-a, așa cum prevede programa, un număr mai mare și mai variat de opere literare decît în prezent. Predarea va fi ușurată și de faptul că în programa școlii de 8 ani sînt prevăzute noțiuni de teorie literaturii mult mai bogate și prezentate mult mai sistematic decît în vechea programă. Se pare chiar că se întrevede tendința spre o predare concentrată a acestor noțiuni. Noile manuale pentru clasele a V-a și a VI-a au și făcut un prim pas în această direcție. Astfel, în clasa a V-a elevii sînt familiarizați cu noțiunile de operă literară, subiect și personaje. În clasa a VI-a cunoștințele se largesc: elevii află care sînt părțile subiectului, trec la încercări de caracterizare a personajelor. Proiectul de programă pentru clasa a VII-a prevede studiul noțiunii de operă epică și a compoziției acesteia. În clasa a VIII-a se vor relua (desigur pentru a fi predate la alt nivel decît în clasele a V-a și a VI-a) noțiunile de operă literară, personaj, subiect și compoziție (a-

dăugindu-se, probabil, compoziția operii lirice). Absolvenții școlii de 8 ani vor cunoaște unele specii ale creației populare (basmul, balada, doina), precum și cîteva specii ale epicii și liricii culte (schița, nuvela, pastelul, imnul). În aceste condiții, cursul care se va preda în clasa a IX-a va completa cele studiate în clasele anterioare, va lămuri unele probleme teoretice și va sistematiza într-un tot noțiunile de teorie literaturii, care, spre sfîrșitul anului, vor putea fi aplicate integral la analiza unor opere de mai mare întindere și mai complexe recomandate de programă.

Iată deci că există posibilitatea ca studiul noțiunilor de teorie literaturii să preceadă studiul istoriei literaturii. Aceasta ni se pare cu atît mai necesar cu cît la lecțiile de analiză a operelor literare din cadrul cursului de istorie a literaturii elevii trebuie să cunoască neapărat o serie de noțiuni teoretice.

Este adevărat — așa cum bine observă tov. M. Brătucu în articolul amintit — că simplificările făcute în programa de teorie literaturii au dus la comprimarea unui material teoretic important (noțiuni generale despre literatură și structura operei literare) în numai 6 ore. Aceasta este însă o lipsă a programei, pentru în-lăturarea căreia cred că se va putea găsi o soluție. Printr-o atență revizuire a programei se poate spori numărul de ore la aceste capitole.

În concluzie, consider necesară predarea noțiunilor de teorie literaturii în primul an al școlii medii, întrucît scopul predării acestor noțiuni nu este numai acela de a le da elevilor o serie de cunoștințe necesare oamenilor culti, ci și acela de a le asigura posibilitatea să studieze la nivelul cuvenit cursul de istorie a literaturii. Socotesc că noile condiții create prin prelungirea duratei învățămîntului, o programă judicios întocmită și un manual care să cuprindă și exerciții aplicative la fiecare lecție vor rezolva greutățile existente în prezent în predarea teoriei literaturii.

Prof. ȘTEFANIA POPESCU
Școala medie nr. 18
„M. Eminescu” din București

Calitatea ilustrațiilor

— despre manualul de geografie a regiunii Oltenia —

Față de manualul din anul trecut, noul manual de geografie a regiunii Oltenia pentru clasa a III-a prezintă o serie de îmbunătățiri atît din punct de vedere al conținutului, cît și al formei. Bunăoară este mai bine redactată partea generală, referitoare la cunoștințele de orientare (orizont, puncte cardinale, planul clasei, planul școlii etc.) De asemenea, la capitolele referitoare la economia raionului și a regiunii s-au făcut unele precizări și actualizări importante. Calitatea textelor s-a ridicat datorită reformulării lor.

În felul acesta lecțiile din manual sînt mai concise și totodată mai accesibile elevilor de clasa a III-a. Și în ce privește ilustrația noului manual se constată unele progrese.

Socotesc însă că mai pot fi aduse unele îmbunătățiri, în special în ceea ce privește ilustrațiile. Într-adevăr, acestea sînt uneori confuze, altele chiar greșite, ceea ce poate primejdui însușirea de către elevi a unor cunoștințe exacte, științifice.

De pildă, ilustrațiile de la paginile 3, 4 și 5, care reprezintă linia orizontului, necesită o rețineră spre a se preciza mai clar această linie. În ilustrațiile de care vorbim apar mai multe linii de orizont, fapt care-i derutează pe elevi. Linia orizontului ar trebui

marcată printr-o linie punctată, scoțindu-se în relief diversitatea ei în raport cu formele de relief.

La ilustrațiile care reprezintă poziția Soarelui la răsărit, miezăzi și apus (pag. 7), este o neclaritate, astfel încît nu se distinge unde este reprezentat răsăritul și unde apusul. Era bine ca traiecul diurn al Soarelui, sensul mișcării aparente, precum și direcția punctelor cardinale să fie indicate prin linii punctate. Nici umbra copacilor nu este redată exact, lăsînd impresia că pe bolta cerească ar fi și altă sursă luminoasă.

La pag. 43, jos, se află o ilustrație care înfățișează niște riuri. Din cauza neclarității desenului însă, elevii au impresia că acestea își păstrează apele în propriile lor albi, fără a avea o gură de vărsare.

La paginile 49, 50, 51 și 53, unde sînt prezentate semnele convenționale, unele ilustrații sînt denaturate, necorespunzînd cu ceea ce indică semnele convenționale respective. Poteca lasă impresia unui drum, piriul pare un riu cu debit mare de apă, movila seamănă mai degrabă cu o măgură, iar dealul și muntele nu aduc nici pe departe cu ceea ce ar vrea să reprezinte. Nici orientarea n-a fost respectată. Astfel, poteca din ilustrație are direcția N—S, în timp ce semnul convențional respectiv are direcția E—V. La fel stau lucru-

rile cu șoseaua, calea ferată, piriul, fluviul.

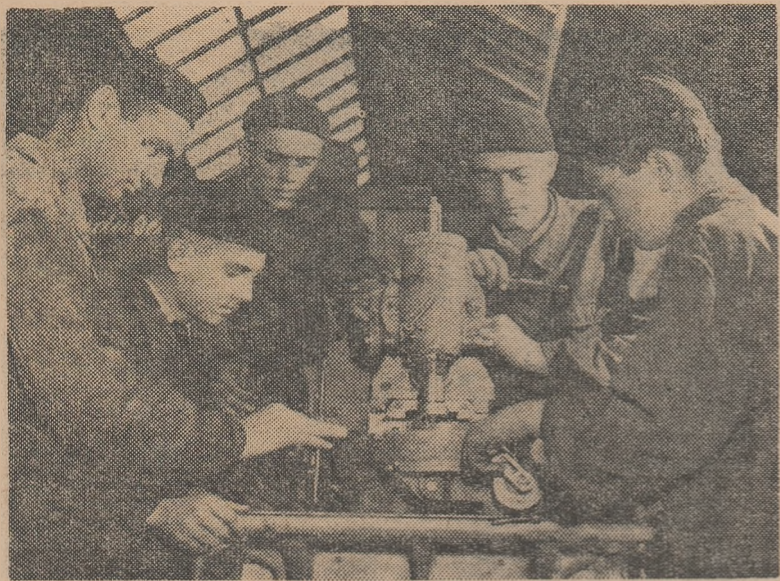
Nu se înțelege de ce s-a socotit necesară apariția în acest manual — de geografie a regiunii Oltenia — a unei ilustrații înfățișînd aspecte din Munții Bucegi, adică din regiunea Ploiești. De ce oare nu s-au prezentat în manual aspecte din Munții Parîng, de exemplu, care se află în cuprinsul regiunii studiate?

Socotesc ca o mare lipsă a manualului faptul că el nu cuprinde nici un fel de hartă a regiunii. Erau absolut necesare, după părerea mea, harta fizică a regiunii, colorată, harta cu apele regiunii, o hartă economică a acesteia, alta înfățișînd căile de comunicație și o hartă cu împărțirea administrativă. În situația existentă acum, cînd n-au la dispoziție, în manual, nici o hartă pe care să-și fixeze obiectivele expuse în lecții, elevii sînt nevoiți de multe ori să învețe mecanic, făcînd apel doar la memorie.

Îmbunătățirea calității ilustrațiilor în noua ediție a manualului de geografie a regiunii Oltenia va face ca acesta să vină și mai mult în sprijinul elevilor din clasele a III-a ale școlilor din această regiune, ca și în sprijinul învățătorilor lor.

VICTOR V. TUNSOIU
Murgăș, raionul Olteț

Pregătirea viitorilor muncitori forestieri

Atenție încordată, cunoștințe, siguranță; sînt doar cîteva din exigențele muncii de frezor

O inițiativă interesantă

Pentru a contribui la o cit mai bună pregătire practică a elevilor în vederea viitoarei lor activități în producție, la Centrul școlar de cooperatie din Slatina au luat ființă cooperativa-școală „Munca noastră” și un magazin școlar.

Cooperativa are ca scop deprinderea elevilor cu formele organizatorice și activitatea cultural-educativă de masă din cadrul cooperatiei de consum. Astfel, organele de conducere ale cooperativei, alese de către adunarea generală a elevilor membri cooperatori din rîndul frunțașilor la învățătură, se preocupă de înscrierea de noi membri, de încasarea fondului social, de aprovizionarea magazinului școlar cu mărfurile cerute de consumatori, de organizarea unor programe artistice etc. Pînă în prezent au fost înscrși în cooperativa școlară 92% din numărul elevilor. De asemenea, s-au vîndut mărfuri alimentare și industriale în valoare de 18.000 lei, s-au organizat programe artistice în școală și în afara de școală etc.

La rîndul său, magazinul școlar care funcționează în cadrul cooperativei contribuie la înarmarea elevilor cu deprinderi de practicare a unui comerț civilizată, la nivelul cerințelor mereu crescînde

ale consumatorilor. Magazinul, care ține de centrala cooperativei din Slatina și este deservit de elevi, sub îndrumarea profesorilor, constituie un adevărat laborator experimental unde se pun în practică cunoștințele teoretice însușite la lecții cu privire la studierea cererii de mărfuri a populației, la recepționarea mărfurilor, pregătirea locului de muncă, deservirea consumatorilor etc.

Pentru cuprinderea unui număr cit mai mare de elevi în activitatea practică de vînzare a mărfurilor, elevii-vînzători se schimbă la fiecare două săptămîni. Munca în cadrul magazinului îi educă pe viitorii vînzători în ceea ce privește ținuta lor personală, comportarea atentă și cuviincioasă față de consumatori, grija față de avutul obștesc incredintat etc.

Între elevii vînzători au loc întreceri care urmăresc dezvoltarea inițiativei lor, a aptitudinilor de care dau dovadă.

Astfel, activitatea practică la cooperativa școlară și în cadrul magazinului școlar constituie o adevărată punte de legătură între învățămîntul teoretic și instruirea la locul de muncă a elevilor din sectorul cooperatiei.

Prof. SIMION TULIGA
Slatina

Pe tot cuprinsul patriei iau ființă fabrici noi și combinate moderne de prelucrare complexă a lemnului, utilate la nivelul tehnicii mondiale, cum sînt cele care s-au construit în ultimii ani la Tg. Jiu, Gherla, Gălațuș, Rîmnicul Vilcea, Rădăuți, Brăila etc. Dezvoltarea impetuoasă a sectorului economiei forestiere, ridicarea continuă a nivelului tehnic al producției în industria lemnului impun o creștere corespunzătoare a nivelului de pregătire a cadrelor ce vor lucra în acest sector.

Pentru continua îmbunătățire a învățămîntului profesional și tehnic în școlile aparținînd Ministerului Economiei Forestiere s-a organizat recent o consfătuire la care delegați de la toate centrele școlare forestiere din țară au studiat experiența școlilor din Rm. Vilcea, Cimpulung Moldovenesc și Caransebeș, frunțe în pregătirea cadrelor de muncitori și tehnicieni și au discutat o seamă de aspecte importante ale pregătirii profesionale a ucenicilor și elevilor.

Discuțiile purtate la consfătuire au acordat atenția principală desfășurării procesului instructiv-educativ. Una din condițiile principale pentru asigurarea unei desfășurări a acestuia — au arătat cei mai mulți dintre vorbitori — o constituie ridicarea calificării cadrelor didactice. Ministerul Economiei Forestiere, prin serviciul de învățămînt, s-a preocupat de această problemă și a sprijinit școlile pentru a-și completa necesarul de cadre bine pregătite, astfel că în prezent majoritatea centrelor școlare forestiere dispun de cadre cu înaltă calificare, capabile să asigure desfășurarea unui învățămînt de calitate. Este necesar să fie luate măsuri ca la toate centrele școlare forestiere să se rezolve în cele mai bune condiții această problemă.

În consfătuire s-a arătat de asemenea că s-au obținut o serie de realizări în ceea ce privește editarea manualelor de specialitate. Cu sprijinul forurilor de resort Editura didactică și pedagogică a tipărit în ultimii doi ani

majoritatea manualelor necesare. Astfel în anul 1962 au apărut 4 manuale de specialitate pentru școlile profesionale și 12 manuale de specialitate pentru școlile tehnice și tehnice de maiștri. Majoritatea acestor manuale constituie un ajutor prețios atît pentru elevi cit și pentru profesori. Ele corespund programelor școlare, cuprind cunoștințe expuse la nivelul tehnicii celei mai moderne și într-o formă accesibilă nivelului de înțelegere al elevilor. Din păcate, însă, există și unele excepții. De exemplu, manualul de topografie (autor A. Rusu) expune cu multe amănunte unele teme pe care programa nu le prevede, dar foarte pe scurt

Consfătuirea a relevat faptul că rezultatele bune obținute în pregătirea viitorilor muncitori forestieri se datoresc în mare măsură pregătirii temeinice a lecțiilor și activităților practice de către profesori și maiștri-instrucitori. Activitatea desfășurată de aceștia în cadrul comisiilor metodice și al consiliilor pedagogice precum și pregătirea individuală îi ajută să-și îmbunătățească cunoștințele pedagogice necesare privind organizarea procesului de învățămînt, tipurile de lecții și metodele ce trebuiesc folosite. Cadrele didactice de la școlile din Rm. Vilcea, Caransebeș, Curtea de Argeș etc, folosesc în predare un bogat material didactic sistematizat în cadrul laboratoarelor și cabinetelor tehnice școlare. Progrese însemnate au înregistrat pe această linie și școlile din Băita, Plai, Codlea și Vatra Dornei unde în acest an a fost confecționat și procurat un material variat, foarte folositor predării.

S-a relevat însă în cadrul consfătuirii că, din păcate, mai există școli — cum sînt cele din Arad, Miercurea Ciuc, Cîmpeni — unde, deși există suficient material didactic, acesta nu a fost sistematizat, se află depozitat în neorînduială, într-o singură încăpere și nu este folosit decît în foarte mică măsură. Unii profesori de fizică și de tehnologia meseriei din școlile menționate nici măcar nu cunosc în amănunțime materialul didactic de care dispun acestea.

O deosebită însemnătate pentru pregătirea viitorilor muncitori — au subliniat numeroși participanți la discuții — o are activitatea practică a acestora. Majoritatea maiștrilor-instrucitori se preocupă cu grijă, după cum a reieșit din lucrările consfătuirii, de cit mai buna organizare și desfășurare a practicii, astfel încît ea să se ridice la nivelul cerințelor tehnicii avansate. Astfel, la Școala de tehnicieni pentru industria lemnului de la Centrul școlar forestier din Rm. Vilcea s-au creat condiții pentru instruirea elevilor la nivelul tehnicii moderne în noul combinat de la Rm. Vilcea. Aici elevii fac practică la linia tehnologică complet automatizată, conducînd toate operațiile mecanice, de la așchierea buștenilor și deșeurilor și la presarea la cald etajată pînă în secția finisaj, unde capătă forma finită enormele plăci aglomerate din lemn cu proprietăți fizico-mecanice superioare.

Schimbul de experiență realizat la consfătuire în ceea ce privește organizarea practicii în producție a ucenicilor și elevilor din școlile forestiere va ajuta maiștrilor-instrucitori să îmbunătățească și mai mult pe viitor această activitate.

Discuții rodnice s-au purtat în consfătuire și cu privire la problema educației comuniste a ucenicilor și elevilor. Cu mult interes au ascultat directorii de școli, profesorii și ceilalți delegați la consfătuire intervenția directorului școlii profesionale forestiere din Caransebeș, tov. Gh. Sandroiu, care a împărtășit aspecte din bogata experiență a acestei școli în ce privește educația comunistă a elevilor. Munca educativă de la școala din Caransebeș s-a întemeiat în primul rînd pe exemplul personal al profesorilor și maiștrilor-instrucitori care s-au preocupat să dezvolte pe această cale în rîndul elevilor spiritul de ordine, punctualitatea, dorința de perfecționare a metodelor de muncă, dragostea față de profesiunea aleasă.

Consfătuirea cadrelor didactice din școlile forestiere a fost plină de învățăminte, trasînd o serie de jaloane prețioase pentru activitatea instructiv-educativă a acestora, pentru ridicarea pregătirii viitorilor muncitori forestieri la nivelul dezvoltării impetuoase a sectorului economiei forestiere.

Consfătuirea cadrelor didactice din școlile economiei forestiere

teme importante prevăzute în programă. Astfel, este descris pe larg nivelmentul trigonometric la distanțe mari, pe care tehnicienii nici măcar nu-l folosesc în practică, în schimb este prezentat sumar nivelmentul la distanțe mici, care se folosește curent în practica silvică. Manualul „Utilaje pentru fabricarea P.A.L. și P.F.L.” pentru școlile tehnice (autor I. Bulboacă) acordă un spațiu larg descrierii unor utilaje de tip vechi, cum sînt foarfecele manual pentru tăiat furnire, înfășurătorul manual pentru furnire, mașina de tăiat plan, în detrimentul prezentării unor utilaje noi, moderne, cu care sînt dotate complexele pentru industrializarea lemnului din Blaj, Rm. Vilcea și Brăila. Pentru o serie de utilaje prezentate în manual nu se dau schemele cinematice, hidraulice și electrice, ci sînt prezentate doar fotografii ale acestora. Deși specialiștii au indicat îmbunătățirile ce trebuie aduse manualului, Editura didactică și pedagogică n-a ținut seama de ele. Vorbitorii au cerut ca pe viitor să se acrode și mai multă grijă editării manualelor.

VIGOARE ȘI ÎNDEMÎNARE

— Educația fizică și sportul într-un centru școlar profesional —

Educația fizică și sportul constituie unul dintre principalele mijloace prin care școala contribuie la întărirea sănătății tinereții și îi asigură o dezvoltare armonioasă și multilaterală. Totodată, educația fizică și sportul contribuie la dezvoltarea calităților morale și a voinței elevilor, la educarea lor în spiritul disciplinei conștiente.

Înțelegînd însemnătatea educației fizice și știînd să rezolve concret problemele pe care le ridică activitatea pe acest tărîm cei patru profesori de specialitate de la Centrul școlar profesional de construcții-montaj din Capitală se preocupă permanent de îmbinarea orientării generale pe care o dă programa cu sarcinile specifice tipului de școală și vîrstei elevilor cu care lucrează, astfel încît pregătirea fizică generală a acestora să se împletească strîns cu formarea deprinderilor și calităților fizice necesare în meseria pentru care se pregătesc.

Aceste țeluri apar evident în întreaga activitate desfășurată în orele de educație fizică, în orele de activitate sportivă, în gimnastica de înviorare, în pauza de cultură fizică la ateliere ca și în manifestările sportive.

Bunăoară în cadrul lecțiilor de educație fizică profesorii urmăresc ca, pe lîngă tema din lecția respectivă, să rezolve și anumite sarcini speciale, menite să ducă la dezvoltarea calităților fizice necesare muncii profesionale a elevilor. Astfel, cu elevii timplari și dulgheri, meserii în care brațele sînt foarte mult solicitate, se fac

la ora de educație fizică exerciții de extensie a trunchiului și exerciții libere cu brațele. Cu elevii electricieni și zidari, care lucrează la înălțimi, uneori pe schele se fac exerciții care urmăresc în mod special să li se dezvolte simțul de echilibru și îndemînare. Ei execută astfel exerciții de echilibru și sărituri de la înălțimi.

Pentru pauza de cultură fizică la ateliere, profesorii au organizat complexe de exerciții care țin seama de influențele procesului de muncă asupra organismului elevilor. Urmărind să dea acestor exerciții un caracter compensator profesorii acordă înțietate exercițiilor menite să influențeze pozitiv poziția corpului în timpul lucrului și care pot avea influență favorabilă cea mai stabilă asupra poziției de muncă. De aceea au fost alcătuite diferite grupe de exerciții, corespunzătoare meseriilor la care se lucrează șezînd, celor la care se lucrează stînd în picioare etc.

De pildă, mecanicii, instalatorii și caloriferiștii care efectuează lucrări la menhină, stînd într-o poziție semiaplecată și lucrînd foarte intens cu brațele, efectuează exerciții de trunchi în care predomină extensiile, exercițiile libere de relaxare a brațelor.

Pentru îmbunătățirea continuă a activității în pauza de cultură fizică la ateliere, comisia metodică de specialitate a pus recent în discuția membrilor săi un referat cu tema „Activitatea de cultură fizică — factor important în dezvoltarea deprinderilor de

muncă”. Discuțiile purtate cu acest prilej, schimbul de experiență realizat între profesorii de educație fizică a dus la sporirea eficacității exercițiilor fizice efectuate de elevi în timpul practicii.

O mare atenție se acordă și manifestărilor sportive de masă. „Colțul sportiv” al Centrului școlar prezintă regulat bogatul program competițional al „duminicilor sportive”, tradiția a școlii care întrunește sute de elevi participanți și alte sute de „suporteri” înflăcărați. De asemenea, stația de amplificare prezintă adesea „emisiunea sportivă locală” în care sînt popularizate rezultatele competițiilor, se fac comentarii pe marginea manifestărilor sportive, se dau sfaturi de specialitate și chiar scurte lecții privind regimul elevului sportiv. În holul central al școlii te întîmpină vitrina cu trofee sportive. Destul de des se organizează gale de filme sportive, întîlniri cu maștrii sportului, conferințe despre calitățile fizice și morale ale sportivului.

Rezultatele dobîndite sînt grăitoare. La faza pe școală a recentei competiții dotate cu „Cupa orașului București” s-au aliniat la startul întrecerilor de atletism aproape 1000 de concurenți, în finalele pe școală calificîndu-se aproximativ 100. La rîndul său, campionatul de fotbal, antrenat reprezentativ la 24 de clase, 1800 de elevi au participat la faza pe școală a crosului „Să întîmpinăm 7 Noiembrie”.

Cu o asemenea bază de masă, cultura fizică și sportul au scos la iveală o serie de talente pe

care profesorii le îndrumă cu o deosebită grijă, printr-un antrenament variat și sistematic.

Iată cîteva tinere „speranțe” a căror dezvoltare este urmărită în mod deosebit: Sița Medeleanu, din anul I mozaicari, care a cucerit locul I la etapa pe raion a crosului „Să întîmpinăm 7 Noiembrie”, Niculina Enache, clasa I la același cros pe locul I pe Capitală la junioare, Gheorghe Purcărea care are o performanță de 5,40 m lungime. Mihai Popescu cu 10,4 secunde pe 80 m plăt, Niculina Călin — 4,10 la lungime. Reprezentativa de gimnastică a centrului școlar este campioană raională, echipa de juniori la rugbi participă la campionatul republican.

În întreaga desfășurare a educației fizice și a activităților sportive profesorii au zis de zi în vedere educarea trăsăturilor de caracter ale elevilor. Iată un fapt relevant în această privință. Nițu Dionisie, sportiv talentat, campion al școlii, infumurîndu-se și abătîndu-se de la disciplină a fost scos din lotul reprezentativ. Sancțiunea aceasta l-a ajutat: Nițu a redevenit în scurtă vreme un elev disciplinat.

Acordînd o atenție sporită desfășurării orelor de educație fizică și activității sportive a elevilor, conducerea Centrului școlar de construcții va contribui nu numai la dezvoltarea fizică armonioasă a viitorilor muncitori ci și la creșterea capacității lor de a-și însuși deprinderile de muncă

AL. CRACEA

GH. JANGOCIU

Pe scena finalei celui de al IV-lea festival bienal „I. L. Caragiale“

Printre cele mai bune formații de teatru de amatori de la orașe și sate care au luat startul în marea întrecere pe țară din cadrul festivalului bienal „I. L. Caragiale“ se numără și formația de teatru a Sindicatului învățămint din Oradea. Pedagogii orădeni vor prezenta la finală piesa „Căsătoria“ de N. V. Gogol.

În decurs de 12 ani de activitate neîntreruptă, în repertoriul formației au figurat aproape 20 de piese de teatru într-un act sau în mai multe acte, cu care s-au prezentat peste 250 de spectacole în centrele muncitorești miniere, în centrele de raioane, pe scenele cluburilor și căminele culturale din regiune. De-a lungul acestor ani formația de teatru, apreciată de oamenii muncii din regiune, a fost prezentă la toate concursurile organizate pe plan local și central. Iată cîteva din lucrările cuprinse în repertoriul ei: „O scrisoare pierdută“, „D-ale carnavalului“ și „O noapte furtunoasă“ de I. L. Caragiale, „Revizorul“ de N. V. Gogol, „Doctorul fără voce“ de Molière, „Pla-

ton Krecet“ de A. Korneiciuk, „Zestrea Ilenutei“ de Mircea Ștefănescu, „Neamurile“ de Teofil Bușecan sau „Cînd va suna clopoțelul“, piesă originală a profesorului Eugen Groza — unul dintre animatorii formației de teatru.

Însuflețiti de dorința de a reprezenta cît mai bine regiunea Crișana la București, membrii colectivului de teatru au desfășurat în preajma finalei o bogată activitate pentru ca pregătirile lor să corespundă nivelului de desfășurare a întrecerii. Intensificarea repetițiilor sub îndrumarea regizorului Valentin Avrighianu, de la Teatrul de stat din oraș, spectacolele date săptămînal în oraș și în regiune, urmate de discuții menite să ridice nivelul calitativ al interpretării, precum și vizionarea în colectiv a unor piese de teatru (printre care și „Căsătoria“), în interpretarea actorilor profesioniști sînt doar cîteva dintre pregătirile preliminare care, de bună seamă, vor contribui la realizarea unui spectacol de ridicată calitate artistică pe scena finalei.

N. BURCEA

ȘTIRI

Începînd cu acest an școlar, la internatul Centrului școlar agricol din Sibiu funcționează o stație de radioamplificare. În mod regulat stația transmite o emisiune locală al cărei program cuprinde conferințe pe teme științifice și educative, informații etc.

Inițiativa conducerii școlii cu privire la instalarea stației de radioamplificare la internat este bine venită, deoarece prin materialele prezentate aici se dezvoltă orizontul științific și cultural al elevilor.

Prof. DUMITRU PERIȘ
Sibiu

Cadrele didactice de la Școala de 8 ani din comuna Valea cu Apă, raionul Tg. Jiu, acordă o mare atenție propagandei pedagogice în rîndurile părinților.

Conferințele expuse aici sînt audiate cu mult interes de părinți, care poartă discuții insuflețite pe marginea lor. Totodată, lectoratul prilejuiește schimburi de experiență între părinți în ceea ce privește rezolvarea problemelor educative pe care le ridică creșterea copiilor.

OCTAV. STANCA
comuna Valea cu Apă,
raionul Tg. Jiu

Tineri cititori ai secției de copii a Bibliotecii centrale orașenești din Sibiu

BIBLIOGRAFIE

O carte nouă despre relațiile romîno-ruse

Sub îngrijirea Institutului de studii romîno-sovietic al Academiei R.P.R. a apărut recent lucrarea „Contribuții la istoria relațiilor romîno-ruse“ (din cele mai vechi timpuri pînă la mijlocul secolului al XIX-lea) de G. Bezviconi — o nouă și valoroasă contribuție la cunoașterea multilateralelor legături dintre poporul nostru și poporul rus.

Relațiile romîno-ruse sînt urmăriți și studiate în cadrul istoriei țării noastre, cele 10 capitole ale lucrării tratînd amănunțit epocile principale de contact cu vecinii de la Răsărit. Acestea sînt prezentate ca un ansamblu

economic, politic, cultural și militar.

Sînt folosite larg izvoarele documentare romînești și rusești, multe inedite, din colecțiile Academiei R.P.R., ale Muzeului romîno-rus din București, ale Arhivelor Statului și ale arhivelor particulare.

Tratarea istoriei relațiilor romîno-ruse ajunge pînă la jumătatea secolului al XIX-lea.

Ultimul capitol al cărții conține o bogată bibliografie (34 pagini), prezentată în grupe pe epoci și ani, deosebit de prețioasă pentru cercetătorii științifici, profesori, studenți etc.

V. DAMASCHIN

„Academia domnească“

În Editura didactică și pedagogică a apărut lucrarea „Academia domnească din Iași“ elaborată de prof. univ. dr. Ștefan Birsănescu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice.

După ce arată condițiile în care a fost înființată la Iași în 1714. Academia, autorul se oprește asupra istoricului acesteia, relevînd rolul ei în viața culturală a Moldovei. Se menționează astfel faptul că activitatea Academiei a prilejuit răspîndirea pe scară mai largă în Moldova a literaturilor clasice greacă și latină, a literaturii bizantine, ca și contactul cu mișcarea filozofică iluministă din secolul al XVIII-lea. Tot aici au fost folosite primele abecedare și manuale didactice romînești din Moldova, iar către sfîrșitul secolului al XVIII-lea dascălii și foștii elevi ai Academiei, prin traduceri făcute, și-au adus contribuția la tranziția spre o literatură beletristică originală.

Autorul lucrării, cunoscut ca cercetător al trecutului școlii romînești și din alte lucrări de a-

cest fel, își bazează cercetarea pe o documentare care merge direct la sursă. Astfel, se analizează planul de studii și programa școlară a Academiei, orarul ei, activitatea instructiv-educativă, se prezintă biblioteca și materialul didactic, dîndu-se cititorului posibilitatea să cunoască sub aspect multilateral această instituție.

Expunerea materialului — clară și concisă — are și un caracter didactic, fiecare capitol terminîndu-se cu concluziile respective, fapt care contribuie nu numai la ușurarea lecturii, dar și la reținerea principalelor idei. Trebuie menționate de asemenea cele 26 de planșe de la sfîrșitul lucrării, care reprezintă coperte și pagini de cărți, programe, material didactic folosit în timpul funcționării Academiei.

Lucrarea prof. univ. Ștefan Birsănescu aduce o însemnată contribuție la cunoașterea trecutului școlii și a gîndirii pedagogice din țara noastră.

OCTAVIAN IONESCU

A apărut **REVISTA DE PSIHLOGIE**, editată de Institutul de psihologie al Academiei R.P.R., nr. 3 din 1962.

La rubrica **STUDII ȘI CERCETĂRI** revista publică, printre altele, articolele „Despre conduita morală a elevilor adolescenți“ de Geta Dan-Spinoiu, „Critica aspectelor psihologice ale sociometriei“ de Traian Hergen și „Experimentul asociativ-verbal în stările depresive“ de Valentina Neicu și Sen Alexandru.

Educatoare, învățători, profesori, maiștri-instructori!

Abonați-vă din timp pe anul 1963 la **REVISTA DE PEDAGOGIE**, Asigurați-vă colecția completă, făcînd abonamente pe tot anul. Costul unui exemplar — 5

Revista de pedagogie se difuzează pe bază de abonamente, care se fac prin oficiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de

Excursie a cadrelor didactice

Recent, cercul pedagogic al profesorilor de geografie și științe naturale din raionul Muscel a organizat pentru membrii săi o interesantă excursie în partea de nord a raionului. Excursia a avut ca scop lărgirea orizontului de cunoștințe al profesorilor și totodată legarea mai strînsă a acestor cunoștințe de practică.

Excursionistii au vizitat G.A.C. „Argeșelul“ și Fabrica de var de la poalele Mateiașului, cea mai mare fabrică de acest gen din re-

giune, munții Iezer, Păpușa, Făgăraș, Piatra Craiului și Laota, dealurile subcarpatice ce formează zone de mușcele și dealurile premontane ale podișului Getic.

Pe tot traseul excursiei s-au făcut observații fenologice. De asemenea, s-a adunat un bogat material didactic pentru lecțiile de botanică și geologie.

Prof. I. POPESCU-ARGEȘEL

POSTA

M. Dumitru — raionul Călărași.

Cadrele didactice care funcționau în învățămînt la 1 august 1959 fără a avea calificarea corespunzătoare au avut dreptul la o salarizare potrivit studiilor și vechimii avute la acea dată. Dacă ulterior aceste cadre didactice și-au completat studiile și au dobîndit calificarea corespunzătoare, ele sînt trecute la categoria de salarizare la care le dau dreptul noile studii, rămînd însă în aceeași grupă de vechime pînă la trecerea examenului de definitivare.

În cazul dvs., după terminarea Institutului pedagogic de învățători aveți dreptul la salarizare ca învățător I, dar în grupa de vechime avută la 1 august 1959. Aceasta pînă la obținerea gradului definitiv.

Ioan Opreșan — Focșani.

Ca absolvent al Institutului pedagogic de 2 ani fără examen de stat, potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959, sînteți asimilat la salarizare cu învățătorii de categoria I, așa cum sînt asimilați toți absolvenții de școli medii sau ai primilor doi ani din învățămîntul superior și care îndeplinesc funcția de profesor. Dacă ați fi avut și examenul de stat, atunci aveți dreptul la salarizare ca profesor II. În această situație, după împlinirea stagiului de 5 ani, aveți dreptul să treceți în grupa următoare de salarizare după vechime (5-10 ani), pentru care vi s-ar cuveni salariul respectiv, precum

și sporul pentru predarea într-o școală specială.

Eleonora Bobocică — raionul Calafat.

În conformitate cu dispozițiunile legale în vigoare, studenții care urmează cursuri serale sau fără frecvență în învățămîntul superior nu beneficiază de plata transportului pentru prezentare la sesiunile de examene. Acestora li se acordă înlesnirile prevăzute în Hotărîrea nr. 1052/1962.

Maria Poenaru — raionul Cîmpina.

Pe timpul cit ați ținut locul directorului școlii aflat în concediu medical puteți primi indemnizația de director convenită numai dacă s-a dat o decizie din partea Comitetului executiv al sfatului popular raional prin care vi s-a încredințat funcția de director cu delegație.

În cazul cînd directorul școlii a avut și normă didactică, iar orele respective le-ați predat dvs., acestea vi se pot plăti fără alte formalități, întrucît orele efectiv prestate în asemenea cazuri se salarizează ca plată cu ora.

Aurica Gașpar — raionul Botoșani.

După absolvirea anului III de facultate și în cazul cînd faceți dovada că vă continuați studiile, aveți dreptul să fiți salarizată ca profesor II. În ceea ce privește categoria de vechime, în cazul dvs. aceasta se stabi-

lește în funcție de situația acordării gradului definitiv.

În cazul cînd ați primit gradul definitiv, cu sau fără examen, atunci aveți dreptul să fiți salarizată ca profesor II, în grupa 10-12 ani. Dacă nu ați primit însă gradul definitiv, nu puteți trece într-o categorie superioară de vechime decît după trecerea examenului de definitivare. În această situație puteți fi salarizată ca profesor II, dar în grupa de vechime 5-10 ani.

Vasile Stoianu — raionul Calafat.

Respingerea cererii pentru schimbarea categoriei de salarizare de către secțiunea de învățămînt raională nu este motivată.

Potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959 după absolvirea anului III de facultate, în cazul cînd vă continuați studiile, aveți dreptul să fiți încadrat și salarizat ca profesor II, dar tot în grupa de vechime avută la 1 august 1959 (5-10 ani).

Menționăm că nu puteți trece într-o grupă superioară de vechime decît după terminarea studiilor și trecerea examenului de definitivare, dar aveți dreptul la schimbarea categoriei de salarizare după studii.

Iulia Măzăreanu, Dumitru Teodor, Gheorghe Spînu, Stan Moșteanu, Viorel Ali, Vasile Stănescu, Octavian Zamfir, Partenie Crisneanu, Bogdan Nia, Decabal L., I. Popescu, Alexandru Petrica, Ion Pandeale, Ilie I. Precupeșu, Elena Costea, Florica Murgu, Ilie C. Nichitici, Maria Vidău, Mihai Camen, Aurelia Vădana, Tone Rușeanu, Maria Șerban, Maria Ștefănescu.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă orga-

ANUNȚ

Ministerul Învățămîntului anunță: Pentru studenții cadre didactice care în anul universitar 1961-62 urmează anul I al univer-

de 3 ani prin cursuri fără frecvență, sesiunea specială de examene și colocvii va avea loc între 19 de-

Scrisori de la prieteni de departe. Membrii cercului de pionieri „Amalia Kreisberg” din orașul Nova (R.S.S. Estonă) au primit corespondența

U. R. S. S.

Inovații în practica școlară

Au trecut aproape trei ani de când K. Moskalenko, lector principal la Institutul pedagogic din Lipețk, a publicat în paginile revistei „Narodnoe obrazovanie” articolul „Cum trebuie să fie întocmită o lecție”. Articolul expunea experiența pedagogilor din orașul Lipețk cu privire la căile de perfecționare a procesului de învățămînt. El a suscitat largi discuții în publicațiile pedagogice, la consfătuirile și conferințele cadrelor didactice etc.

De curînd, în revista „Narodnoe obrazovanie” a apărut, sub semnătura lui A. Levșin, un amplu articol în care sînt caracterizate principalele trăsături ale experienței pedagogilor din Lipețk și se arată căile introducerii procedurilor preconizate de ei în practica muncii de instruire și educare a elevilor.

Publicăm mai jos extrase din articolul lui A. Levșin, în care acesta se ocupă de particularitățile lecției așa cum o concep pedagogii din Lipețk.

Succesul profesorilor din Lipețk se explică prin faptul că ei au pus de la început accentul pe munca individuală a elevului în timpul lecției. Inșușirea cunoștințelor este imposibilă fără participarea atenției și imaginației, a gândirii și a sentimentelor, a memoriei și a voinței elevului — a întregii lui personalități. Exclueți unul dintre aceste elemente și eficiența procesului pedagogic va scădea brusc sau va dispărea complet. O lecție bună este aceea în cursul căreia fiecare elev muncește intens, în direcția stabilită, timp de 45 de minute, cit durează ea.

Și totuși, cit de mult mai are de făcut practica pedagogică pînă a ajunge la o asemenea lecție! Care este cauza? Nepriceperea profesorului de a conduce clasa? Lipsa de disciplină a elevilor? Așa se explică de obicei slaba eficiență a lecției.

Cadrelor didactice din Lipețk socotesc însă că însăși problema structurii lecțiilor trebuie rezolvată într-un mod nou. Ele folosesc o nouă formă a lecției, care permite utilizarea mai rațională a timpului și intensifică munca elevilor în clasă.

Noua formă a lecției are trei caracteristici importante.

Prima caracteristică constă în faptul că verificarea cunoștințelor

(interogarea) nu constituie o etapă independentă, ci se realizează pe parcursul întregii lecții și se contopește în mod practic cu întreaga muncă de formare a noilor cunoștințe. Aceasta nu duce numai la economisirea timpului, ci și la înlăturarea situației cînd, interogînd un elev, profesorul lasă restul clasei în afara atenției sale și, de fapt, fără ocupație. Nu mai puțin important este faptul că și rolul didactic al verificării cunoștințelor crește mult. Fiind contopită cu procesul general al învățămîntului, verificarea îl ajută pe elev să facă o legătură permanentă și activă între cunoștințele vechi și cele noi, să sezeze logica cunoașterii științifice. O asemenea verificare încețază a fi, chiar pentru profesor, o constatare pasivă a nivelului cunoștințelor elevului. Ea îl ajută să clarifice, să corecteze și să aprofundeze aceste cunoștințe în însuși procesul muncii didactice.

A doua particularitate a lecției așa cum o organizează cadrele didactice din Lipețk stă în aceea că raportul între expunerea noului material, consolidarea lui și tema pentru acasă se schimbă în mod radical. În mod obișnuit, expunerea noului material ocupă cea mai mare parte a timpului rezervat lecției. În felul acesta nu mai rămîne timp pentru consolidarea cunoștințelor, aceasta adăugîndu-se la tema pentru acasă. Iată, deci, în ce constă adevărata cauză a supraincercării elevilor! Totuși, ea nu este singura; duce la supraîncercare și faptul că partea cea mai importantă a procesului de învățămînt, care constă în munca individuală a elevilor, rămîne în afara cîmpului de observație și a îndrumării profesorului.

Pentru pedagogii din Lipețk consolidarea cunoștințelor constituie unul dintre elementele principale ale lecției. Ea se apropie foarte mult de expunerea noului material, intensificîndu-i caracterul eficient, creator. Elevii nu-și ascultă dascălul în mod pasiv, ci dobîndesc în mod activ, sub îndrumarea lui, noi cunoștințe. Inșușirea materialului nou are loc în special în timpul lecției, tema pentru acasă, avînd un volum redus și venind numai să încheie acest proces.

O asemenea orientare a lecției deschide mari posibilități pentru

aplicarea unor metode active de instruire, pentru executarea unor exerciții variate, pentru alcătuirea unor scurte compoziții. Munca elevilor pentru inșușirea cunoștințelor nu mai este ruptă de procesul de învățămînt, ci se află într-o interacțiune armonioasă cu acesta în timpul lecției. Ca urmare, întregul proces al mișcării elevului de la neștiință la știință devine „deschis”: profesorul vede nemijlocit cum acțiunile lui orientează eforturile elevilor, aprofundează gîndurile lor, le perfecționează priceperile.

În sfîrșit, a treia particularitate a lecției așa cum o concep pedagogii din Lipețk o constituie notarea după fiecare lecție. Este greu să apreciezi la justă ei valoare influența psihologică a notării asupra elevilor. Sistemul obișnuit de notare face ca pentru elev să conteze mult mai mult nota decît cunoștințele căpătate. Atitudinea lui față de lecție este determinată adesea de așteptare. „Mă va asculta sau nu mă va asculta?” se întrebă elevul. Și chiar interogarea se transformă pentru el într-un fel de loterie: dacă i s-au nimerit întrebări la care a știut să răspundă el socotește că „a avut noroc”, sau, dacă nu, că „a avut ghinion”. În sfîrșit, starea elevului după obținerea notei — fie ea bună sau proastă — îl sustrage de la lecție, care nu-l mai interesează în mod direct.

Alteceva este o notă obținută de elev la sfîrșitul lecției, pentru toate răspunsurile date de-a lungul celor 45 de minute cit a durat ea. Aceasta mobilizează atenția activă a tuturor elevilor și o menține în cursul întregii lecții, întrucît nici un elev nu știe dacă a fost interogat „numai în treacăt” sau cu intenția de a i se pune la sfîrșitul lecției o notă. În același timp, toți știu că un singur răspuns nu decide nimic, că nota se pune pentru toate răspunsurile date.

Aceste trei particularități ale lecției de tip nou nu există separate una de cealaltă. Ele sînt legate de o „logică pedagogică” unică, îndreptată spre intensificarea prin toate mijloacele a activității creatoare a elevului inșuși în cursul lecției. Este absolut clar că aici nu este vorba de descoperiri metodice izolate, ci de un sistem original de organizare a lecției, care îmbogățește mult această formă de bază a procesului de învățămînt.

CONFERINȚA GENERALĂ A U. N. E. S. C. O. A ADOPTAT REZOLUȚIA PROPUȘĂ DE R. P. ROMINĂ ÎN PROBLEMA EDUCĂRII TINERETULUI ÎN SPIRITUL IDEALURILOR PĂCII

Conferința generală U.N.E.S.C.O. a adoptat la 4 decembrie o rezoluție cu privire la măsurile destinate a promova în rîndurile tineretului idealurile de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. După cum se știe, la cea de-a XV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., conducătorul delegației R. P. Romine, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, a propus discuțiilor Adunării Generale o rezoluție cu privire la „Măsuri pentru promovarea în rîndurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare”. Adoptînd rezoluția inițiată de delegația R. P. Romine, Adunarea Generală a O.N.U. a invitat U.N.E.S.C.O. să pregătească un raport despre mijloacele proprii privind intensificarea activității internaționale și naționale în acest domeniu.

Ca urmare, Conferinței a XII-a a U.N.E.S.C.O. i-a fost prezentată spre examinare o rezoluție propusă de delegația R. P. Romine, împreună cu delegațiile Afganistanului, Angliei, R.S.S. Bielorusie, Franței, Indiei, Indoneziei, Republicii Mali, Nigeriei și Tunisiei.

Rezoluția constituie un apel adresat guvernelor, comisiilor na-

ționale pentru U.N.E.S.C.O. și organizațiilor publice, internaționale regionale, naționale și locale, care se ocupă cu educația tineretului, să facă tot ce le stă în putință pentru ca tîrăra generație să fie educată în spiritul idealurilor păcii și prieteniei, ale respectului față de alte popoare, să combată orice propagandă ostilă păcii și prieteniei între popoare.

Rezoluția invită cu insistență statele membre să extindă programele de activitate oferite tinerilor și să favorizeze schimburile între tinerii din diferite țări, independent de orînduirea socială și economică a acestora. Rezoluția recomandă, de asemenea, directorului general al U.N.E.S.C.O. să înscrie pe ordinea de zi a conferinței internaționale cu privire la tineret, a cărei convocare este prevăzută pentru anul 1964, în proiectul de program și de buget al U.N.E.S.C.O. pentru 1963—1964, problema măsurilor menite să promoveze în rîndurile tineretului idealurile de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare.

Rezoluția a fost adoptată cu 56 de voturi și o abținere.

CONCURS

Institutul de medicină din Iași organizează un concurs pentru ocuparea următoarelor posturi:

- conferențiar la disciplina pediatrie, poz. 2/XXII;
- conferențiar la disciplina fiziologie, poz. 4/IV;
- preparator la disciplina fiziopatologie, poz. 17/III;
- asistent la disciplina biochimie, poz. 8/IV;
- asistent la disciplina chimie generală, poz. 5/V;
- șef de laborator la disciplina chimie analitică, poz. 10/V;
- asistent la disciplina histologie, poz. 8/VII;
- șef de laborator la disciplina histologie, poz. 10/VII;
- asistent la disciplina anatomie umană, poz. 10/VIII;
- asistent la disciplina anatomie umană, poz. 12/VIII;
- preparator la disciplina anatomie umană, poz. 22/VIII;
- asistent la disciplina igiena muncii, poz. 25/IX;
- preparator la disciplina microbiologie, poz. 17/X;
- preparator la disciplina virusologie, poz. 18/X;
- preparator la Cl. III medicală, poz. 16/XI;
- asistent la disciplina biofizică, poz. 10/XIII;
- preparator la disciplina biofizică, poz. 15/XIII;
- șef de laborator la Cl. boli contagioase, poz. 15/XVI;
- șef de laborator la Cl. stomatologică chirurg. buco-maxilo-facială, poz. 11/XVII;
- preparator la Cl. stomatologică chirurg. buco-maxilo-facială, poz. 15/XVII;
- preparator la Cl. terapie stomatologică, poz. 16/XVII;

- asistent ortop. stomatologică, poz. 8/XVII;
- șef de laborator ortop. stomatologică, poz. 13/XVII;
- preparator ortop. stomatologică, poz. 17/XVII;
- asistent la propedeutica stomatologică, poz. 10/XVII;
- șef de laborator propedeutica stomatologică, poz. 14/XVII;
- preparator propedeutica stomatologică, poz. 18/XVII;
- șef de laborator Cl. III chirurgicală, poz. 20/XVIII;
- șef de laborator Cl. II chirurgicală, poz. 16/XIX;
- preparator Clinica O.R.L., poz. 10/VII.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune la rectoratul institutului, Iași, str. Universității nr. 16, în termen de 30 de zile de la data publicării prezentului anunț, o cerere însoțită de următoarele acte în 3 exemplare: copie legalizată de pe actul de studii; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe medicale și copie de pe atestatul de conferențiar (pentru posturile de conferențiar); autobiografia; certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția unde a funcționat de bază sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd funcționează în învățămînt; memoriul de activitate didactică-științifică, titluri și lucrări; certificat de vechime în muncă; lucrările științifice într-un singur exemplar. Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului respectiv înscirarea la concurs.

Orice informații suplimentare se pot cere la rectoratul Institutului de medicină din Iași.

Învățători, profesori, educatoare, maștri-instrucători!
abonați-vă la

„GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI”

Gazeta publică regulat materiale privind munca din învățămîntul de cultură generală, din învățămîntul profesional și tehnic, articole de îndrumare pedagogică și metodică, prezintă experiența celor ce muncesc în școli.

Abonîndu-vă pe un an întreg vă asigurați colecția completă a gazetei. Costul unui abonament pe un an este de 13 lei. Abonamentele se fac la oficiile postale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt.